

TEZĂ DE DOCTORAT

DOMENIUL FILOLOGIE

**Limbajul textelor de popularizare a științei în publicațiile
periodice din a doua jumătate a secolului al XX-lea
(1945-2000)**

REZUMAT

Conducător științific:

prof. univ. dr. **RODICA-MĂRIOARA NAGY**

Doctorandă:

PATRAUCEAN (VARTOLOMEI) DELIA

SUCEAVA, 2023

CUPRINS

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT	3
CUVINTE-CHEIE	6
REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT	7
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	19

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

INTRODUCERE	7
1. Preambul motivațional și metodologic	8
2. Perioada 1945-2000	12
3. Corpus de lucru	13
4. Corpus de lucru – istoric	16
5. Structura lucrării	20
6. Domeniul de studiu; concepte și terminologie	26
PARTEA I. POPULARIZAREA ȘTIINȚEI – UN FENOMEN CULTURAL	29
I. Popularizarea științei, un fenomen cu istorie. Dinspre spațiul european spre spațiul românesc	30
I. 1. Popularizarea științifică – distincții terminologice.....	30
I. 2. Popularizarea științei în context european.....	32
I. 3. Popularizarea științei în context românesc.....	35
I. 4. Rolul presei în diseminarea cunoașterii științifice – între informare și educare.....	38
I. 4. 1. Funcțiile mass-media ca funcții ale popularizării științei.....	41
I. 5. Jurnalismul de știință sau un fel de <i>a vorbi pe limba poporului</i> – o nouă direcție.....	43
II. Cultura și cunoașterea umană – indicatori ai evoluției societății moderne	45
II. 1. Cultura – semn al civilizației.....	45
II. 1. 1. Cultura pentru mase.....	46
II. 2. Raportul dintre cultura minoră și cultura majoră.....	47
II. 3. De la cunoașterea comună la cunoașterea științifică.....	48
II. 4. Necesitatea cunoașterii științifice și a comunicării acesteia într-o formă publică.....	50
III. Limba. Limbajul. Metalimbajul – catalizatori ai cunoașterii	54
III. 1. Limba și limbajul.....	54
III. 2. Limba română populară – limba română literară.....	55
III. 2. 1. O componentă a limbii literare, limbajul specializat.....	58
III. 2. 1. 2 Cuvinte <i>migratoare</i> . Migrația cuvintelor din lexicul specializat în lexicul comun.....	60
III. 3. Metalimbajul sau limbajul despre limbaj – funcția primară a limbajului de popularizare științifică.....	64
III. 3. 1. Alte funcții ale popularizării științei.....	65
Concluzii parțiale	67
PARTEA A II-A. LIMBAJUL DE POPULARIZARE A ȘTIINȚEI – UN FENOMEN LINGVOPRAGMATIC	71
IV. Conceptul de „popularizare științifică” din perspectiva științelor limbii	72
IV. 1. Perspectiva istoriei limbii.....	72
IV. 2. Perspectiva lexico-semantică.....	73
IV. 3. Perspectiva morfo-sintactică.....	74

IV. 4. Perspectiva stilistică.....	74
IV. 4. 1. Specificații ale stilului științific.....	75
IV. 4. 2. Specificații ale stilului publicistic.....	76
IV. 4. 3. Limbajul popularizării științei – o stilistică <i>hibridă</i>	78
IV. 5. Perspectiva discursivă.....	80
IV. 5. 1. Popularizarea științei ca gen discursiv.....	82
IV. 6. Perspectiva retorică.....	86
IV. 7. Perspectiva pragmatică.....	86
IV. 8. Perspectiva semiotică.....	87
IV. 9. Conceptul LPS – concluzii parțiale.....	87
V. Trăsăturile limbajului de popularizare a științei în publicații periodice de popularizare a științei din a doua jumătate a secolului al XX-lea (1945-2000)	89
V. 1. Particularități lexico-semantice.....	90
V. 1. 1. Definirea.....	90
V. 1. 2. Sinonimia.....	96
V. 1. 3. Hiponimia.....	100
V. 2. Particularități morfo-sintactice.....	102
V. 2. 1. Particularități morfologice.....	102
V. 2. 2. Particularități sintactice.....	107
V. 3. Particularități discursive la nivel transfrastic.....	111
V. 3. 1. Coerența și coeziunea – principii ale unui discurs omogen.....	111
V. 3. 2. Tematizare și rematizare sau relația dintre titlu și conținut.....	117
V. 3. 3. Parafrizarea/Reformularea.....	120
V. 3. 4. Exemplificarea.....	125
V. 3. 5. Știința cu „persoană”.....	128
V. 3. 6. Comentariul.....	131
V. 3. 7. Umor. Ironie.....	134
V. 4. Particularități retorice.....	137
V. 4. 1. Analogia.....	137
V. 4. 2. Metafora.....	143
V. 4. 3. Comparația – paralelismul planurilor.....	147
V. 4. 4. Antropomorfizarea informațiilor – personificarea.....	148
V. 5. Particularități iconice.....	151
V. 5. 1. Limbajul imagistic.....	151
V. 5. 2. Popularizarea științei în imagini. Elementul vizual – o dublare a elementului scriptic.....	152
VI. Popularizarea științei – un proces în trei grade.....	158
VI. 1. Cele trei grade de popularizare a științei.....	158
Concluzii parțiale.....	166

PARTEA A III-A. LIMBAJUL DE POPULARIZARE A ȘTIINȚEI – UN PROCES INTER- /TRANSDISCIPLINAR, DIALOGIC ȘI EXTENSIV.....	169
VII. Limbajul de popularizare a științei – o recontextualizare inter-/transdisciplinară a informațiilor științifice.....	170
VII. 1. Triere tematică.....	171
VII. 2. Reorganizarea textuală.....	173
VII. 2. 1. Tipar textual narativ.....	174
VII. 2. 2. Tipar textual descriptiv.....	179
VII. 2. 3. Tipar textual argumentativ.....	181
VII. 2. 4. Tipar textual explicativ.....	183
VII. 3. Intertext – între intertext intrinsec și extrinsec. Nivelul frastic al popularizării științei.....	185
VII. 3. 1. <i>Polifonia vocilor</i>	188
VIII. Limbajul de popularizare a științei – un fenomen dialogic.....	189
VIII. 1. Funcționalitatea procesului de popularizare a științei.....	189
VIII. 2. Actorii popularizării științei.....	191
VIII. 3. Despre prezența unei structuri dialogate în procesul popularizării științei.....	195
VIII. 3. 1. Popularizare științifică vs. mediere științifică.....	199
IX. Limbajul de popularizare a științei și extensiile sale.....	200
IX. 1. Articol științific vs. articol de popularizare a științei. Există un <i>pattern</i> al popularizării științei?.....	201
IX. 2. Popularizarea științei – un fenomen de traducere intralinguală.....	208
IX. 3. Popularizarea științei – componenta pedagogică.....	215
IX. 4. Extensia post '89. Evoluția procesului de popularizare a științei – perspective actuale. De la popularizarea științei la comunicarea publică a științei într-o perspectivă a <i>popular culture</i>	217
IX. 5. Popularizarea științei – între beneficii și amenințări.....	224
Concluzii parțiale.....	227
Concluzii generale.....	231
Bibliografie.....	240

CUVINTE-CHEIE

Popularizarea științei; limbaj de popularizare a științei; cultură pentru mase; jurnalismul de știință; metalimbaj; definire; sinonimie; hiponimie; gramatică subiectivă; parafrizare; exemplificare; știința „cu persoană”; comentariul; ironia; analogia; metafora; comparația; antropomorfizarea informațiilor; iconicitate; grade ale popularizării științei; popularizarea ca traducere intralinguală; popularizarea ca educație permanentă; popular culture.

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

În cele mai adânci resorturi ale ființei umane se manifestă o predispoziție naturală, intrinsecă, orientată spre informare, spre cunoaștere cu accente de culturalizare, spre transmiterea și explicarea datelor, fie că vorbim despre perceperea propriului eu, a lumii înconjurătoare, a cosmosului sau a altor elemente conexe realității în care ne situăm. Toate aceste aspecte sunt particule constituente ale Științei, *o lume* care are reputația nefericită de a fi considerată un mediu închis, auster, statut cauzat de complexitatea discursului prin care se materializează. Umanitatea, indiferent de câte eforturi depune, nu poate fi cunoscătoare a Totului, deci va rămâne nespecialistă din multiple perspective și diverse unghiuri, de aceea, știința, cu tot ceea ce reprezintă aceasta, deconstruiește *Turnul de Fildes și coboară în stradă* pentru cei nespecialiști, prin intermediul unui text-discurs aparte, cel al popularizării științei. Astfel, știința își prezintă o altă față, una deschisă spre un public divers, motiv pentru care putem discuta despre știință „ca formă de împărtășanie” (Coșeriu 2004: 61). Astfel, cercetarea noastră tratează subiectul unui tip de *împărtășire* a cunoașterii cu un receptor nespecializat, popularizarea științifică.¹ Acest tipar discursiv contribuie la democratizarea științei și combină elemente de limbă standard cu elemente aflate la granița dintre limba literară și limba comună. Totodată, prin conținutul și terminologia limbajului de popularizare, se realizează raportări la cunoașterea și la limba comună prin cele două operații de bază ale minții, asocierea și opoziția.

Practic, fără a cunoaște mecanismul acestui fenomen supus analizei noastre, constatăm că principiile sale de funcționare sunt aspecte inerente vieții de zi cu zi. Spre exemplu, întreaga existență umană nu este altceva decât o raportare constantă la celălalt, motiv pentru care ne găsim adesea dominați de dorința de a fi bine înțeleși, de a deține competența explicării suficiente și de a fi înzestrați cu resursele lingvistice potrivite pentru o comunicare asertivă. Aceste caracteristici specifice umanității pot fi aplicate, *mutatis mutandi*, și fenomenului textual, în speță, text-discursului de popularizare științifică. Textele de popularizare științifică, după cum însăși denumirea o dezvăluie, păstrează invariantul (în termenii lui Marino²) științei, angrenând, în procesul de transformare, strategii numeroase și vizând constant destinatarul-nespecialist. Așadar, fiindcă textele de popularizare științifică nu se adresează unor specialiști, dar trebuie să inițieze nespecialiștii în cunoașterea științifică, au un pronunțat caracter didactic.

Născută din nevoia de a asigura o comunicare între știință și public, popularizarea științifică nu reprezintă un simplu act de *translatio*, ci, după cum vom constata de-a lungul expunerii, presupune o intensă coroborare a numeroase discipline, procedee și practici.

Cercetarea noastră a pornit, ca demers investigativ, de la amendarea ideii că popularizarea științei este o anexă a științei, analizată adesea în termeni depreciativi, ca fiind creatoare de

---

¹ Ideea științei „ca formă de împărtășanie”, preluată de la Eugeniu Coșeriu, a fost abordată într-un articol intitulat: Delia Patraucean, 2021, „Știința – formă de împărtășanie. Parafraza și metafora – constructorii ai limbajului de popularizare a științei”, publicat în volumul: *Colocviul internațional de științe ale limbajului „Eugeniu Coșeriu”*, ediția a XVI-a, *Limbă, creativitate, cultură. Structuri de rezistență ale ființei umane*, desfășurat în perioada 24-25 septembrie 2021, revistă apărută la Chișinău, sub egida Universității de stat din Moldova, p. 110-114, disponibil la adresa:

http://dspace.usm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/5116/Conferinta_corectat.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

² Vezi Adrian Marino, *Comparatism și teoria literaturii*, cap. IV, „Despre invarianți” (Marino, 1998: 63-90).

pseudoștiință și fără un mecanism propriu de articulare a text-discursului său specific. Aceste aspecte vor fi combătute de-a lungul tezei noastre prin însăși abordarea aplicată – analiza fenomenului popularizării din trei perspective – ca fenomen cultural, ca fenomen lingvopragmatic și ca fenomen inter-/transdisciplinar, dialogic și dinamic. În acest fel, teza pornește de la ideea că popularizarea științei depășește limitele concepției tradiționale, manifestându-se ca mecanism care, în timp, își creează propriile criterii de legitimitate, propriile principii de existență.

Cele trei perspective devin unitare prin faptul că vizează, în fapt, tot studiul lingvistic – căci prin ele înfățișăm ideea că procesul cunoașterii umane se materializează prin actul lingvistic. Astfel, atingem cea de-a doua idee (cea mai importantă, de altfel) de la care am pornit în teza noastră, confirmarea faptului că actul lingvistic, înțeles ca act social, este o desfășurare orientată de tipul „a spune cuiva despre ceva” (Coșeriu, 1999: 24)³. Așadar, limbajul este liantul care creează o principală cale de acces spre cunoaștere și culturalizare. O realizare individuală a unui astfel de limbaj este limbajul de popularizare a științei, creat cu rolul de a propaga diverse cunoștințe, accentuând, astfel, strânsa legătură limbă – cunoaștere pusă, adesea, în discuție de Eugeniu Coșeriu (1994: 139).

Obiectul de studiu al tezei noastre este studierea limbajului textelor de popularizare a științei din perioada 1945-2000 în publicațiile periodice care cuprind subiecte de popularizare a științei (publicații alese după anumite criterii pe care le vom expune în analiza destinată corpusului de lucru), deci, la nivel de ansamblu, este urmărită o cercetare de tip lingvistic, prin raportare la multitudinea științelor limbii. Rolul acesteia este de a contribui la individualizarea fenomenului popularizării științei prin analiza limbajului său, de a trasa punctele de influență din care acesta prinde contur, de a analiza procesele proprii care se nasc în sânul fenomenului studiat. Toate aceste aspecte vor contura teritoriul popularizării științei ca mecanism care dezvoltă un întreg sistem de relații, dovedind că avem în vedere un proces dinamic, aflat sub incidența istoriei, care influențează și deci are efect real în viața oamenilor. Cu alte cuvinte, teza demonstrează întocmai cum, prin intermediul resurselor lingvistice potrivite, se poate contribui la evoluția umană, la o societate informată, care își poate îmbunătăți prin cunoaștere viața de zi cu zi.

Prin urmare, cercetarea noastră vizează, în principal, aspectele lingvopragmatice ale text-discursului de popularizare a științei, valorificând și câteva resurse conexe precum aspectele semiotice (atunci când aducem în prim-plan elementele iconice ca parte constituantă a popularizării științei) ori cele filosofice (prin valorizarea ideilor de cunoaștere, cultură, culturalizare) pentru a construi un cadru generalizant al înțelegerii fenomenului studiat.

Privitor la **reperle metodologice** folosite, evidențiem faptul că aparatul teoretico-aplicativ este ghidat de analiza lingvistică – atât din punct de vedere sincron, cât și diacronic – devenită instrument principal al cercetării, întrucât, prin intermediul acesteia, devine realizabilă identificarea particularităților limbajului popularizării științei. Alături de aceasta, sunt funcționale și analiza de corpus, analiza paradigmatică, sintagmatică, metoda comparației, a argumentării sau a investigației textuale, cu urmărirea raportului dintre stilistica evolutivă și cea descriptivă, observând exprimarea raportului cantitativ-calitativ, mijloace care vor contribui

---

³ *Ibidem.*

la cuantificarea rezultatelor cercetării în termeni mai puțin abstracți, care să permită o interpretare a datelor obținute prin uzanța anumitor structuri în genul discursiv al popularizării științei. În acest mod, prin intermediul acestor metode, vom reuși să răspundem la câteva întrebări care încă nu au primit un răspuns precis în cercetările românești, precum: Care este încadrarea stilistică a limbajului de popularizare a științei? Putem aduce în discuție ideea genului discursiv pentru limbajul popularizării științei? Există diferite manifestări, materializate în grade diferite, ale acestui fenomen și care sunt criteriile care stau la baza acestei diferențieri? Cum se manifestă specificațiile sale și care este trăsătura sa dominantă? Popularizarea științei este rezultatul unui proces comunicațional? Există un *pattern* al popularizării științei? Este posibil studiul popularizării științei din perspectivă didactică și traductologică? Interogațiile enumerate vor lua forma asertivității de-a lungul cercetării prezente, constituind, așadar, puncte de demonstrat și de fixat în demersul nostru investigativ.

Motivarea-fundament a tezei noastre este reprezentată de slaba individualizare a popularizării științei pe teren românesc, situație care demonstrează un anacronism față de perspectiva europeană care tratează, de cel puțin un secol, intens și problematizant fenomenul popularizării științei. Pe de o parte, înaintăm o motivare de ordin teoretic, deoarece nu am identificat o cercetare românească în care să fie prezentată o delimitare conceptuală a popularizării științei din perspectiva completă a științelor limbii – perspectivă care va prezenta diverse fațete ale fenomenului în cauză și care va contribui la demarcarea teritoriului său, iar, pe de altă parte, avansăm o motivare de ordin practic, întrucât obiectivul-esență al lucrării este identificarea trăsăturilor și valențelor specifice limbajului de popularizare a științei care se va individualiza ca formă particulară a limbajului. Astfel, vom constata că partea teoretică va constitui baza părții practice, și viceversa, susținând un demers demonstrativ și validând conceptele enunțate.

Actualitatea tezei noastre se argumentează, înainte de toate, după cum deja am afirmat, prin absența unei cercetări sistematice românești care să trateze, într-un mod extins, trăsăturile popularizării științei din perspectiva științelor limbii. La aceasta se adaugă și inexistența unei cercetări care să abordeze perioada temporală propusă ori corpusul utilizat. Există, într-adevăr, numeroase studii de dimensiuni reduse și puține de dimensiuni extinse despre procesul popularizării științei din secolul al XIX-lea ori cercetări care privesc, în mod exclusiv, un domeniu – de exemplu economia – sau analizează, exclusiv, componenta lexicologică – dar, o cercetare cu o perspectivă generalizantă, privitoare la secolul al XX-lea nu a fost identificată. În altă ordine de idei, cercetarea de față vine să completeze o perspectivă, să ofere o imagine de ansamblu despre o perioadă complicată a societății românești în care cultura și informarea au fost supuse diferitelor filtre până să ajungă informație publică. În acest mod, secolul al XIX-lea este important pentru a confirma istoricitatea fenomenului și pentru a reda o imagine completă asupra acestuia.

Întrucât studiul nostru este o demonstrație a faptului că popularizarea științifică se materializează printr-un limbaj explicativ caracterizat prin fenomene multiple de natură lingvistică, pragma-retorică, lexicală, iconică, care asigură dialogul și reconcilierea dintre lumea științei și publicul nespecialist, **obiectivele** urmărite sunt, predominant, aflate în legătură cu acest aspect.

Astfel, lucrarea de față își propune următoarele:

- conceptualizarea termenului de popularizare a științei nu doar printr-o serie de definiții generalizante, ci și prin analiza conceptului operațional din perspectiva diversității științelor limbii;
- cercetarea evoluției istorice a fenomenului popularizării atât în context european, cât și în context românesc; astfel de aspecte sunt necesare pentru a înțelege perspectiva actuală a popularizării științei;
- studierea relației dintre cultura minoră – cultura majoră, limbă populară comună – limbă literară, evidențiind raportul ce se stabilește între limbă și cultură;
- analiza și clasificarea corpusului de lucru extins din punct de vedere domeniial va conduce spre identificarea domeniilor cu care operează popularizarea științifică și observarea existenței unei predispoziții a anumitor domenii spre popularizarea științei;
- analizarea procedeelelor lingvopragmatice prin care se creează popularizarea științei ca fenomen explicativ, cu accentuarea unor procedee mai puțin studiate, precum particularitățile morfo-sintactice, exemplificarea, referința personală, comentariul, umorul, particularități retorice și iconice;
- reliefarea popularizării științei ca fenomen în trei grade, în funcție de limbajul prin care se materializează – de la limbaj cu grad ridicat de specializare – până la limbaj comun, generalizant;
- studierea textului de popularizare a științei în termenii reorganizării textuale; astfel, popularizarea nu înseamnă doar simplificarea cunoașterii, ci recontextualizarea informațiilor din știința-sursă;
- confirmarea caracterului dialogic al limbajului de popularizare a științei prin susținerea acestuia cu exemple desprinse din corpusul de lucru;
- stabilirea unui *pattern* al popularizării științei în funcție de trăsăturile stabilite prin analiza limbajului său;
- abordarea popularizării științei în termenii educației permanente și ai traducerii interlinguale, demonstrând caracterul interdisciplinar și transdisciplinar al fenomenului studiat.

Actuala noastră cercetare a pus în valoare numeroase teorii ale științelor limbii care sunt considerate și tratate ca universalii în lingvistica modernă și în științele limbii, aspect observabil prin selecția bibliografică făcută. În acest sens, discipline precum lingvistica aplicată, lexicologie, istoria limbii, stilistică, analiza discursului, pragmalingvistică, retorică, chiar și studiile culturale ori antropologice vor conlucra pentru a evidenția specificațiile popularizării științei, demonstrând, astfel, prin diversitatea resurselor, un fenomen dinamic, în căutarea resurselor proprii.

Din alcătuirea lucrării de față fac parte următoarele componente: introducerea, urmată de cele trei părți – direcții ale cercetării – fiecare având în subordine câte trei capitole; astfel, sunt înregistrate nouă capitole, fiecare cu subcapitolele sale. Cele trei părți sunt însoțite de concluzii parțiale, iar, în finalul lucrării, sunt formulate concluziile generale urmate, bineînțeles, de resursele bibliografice.

Partea introductivă are rolul de a prezenta fundația lucrării, surprinzând motivația aflată în spatele cercetării noastre, alături de scopul acesteia, obiectivele propuse, metodologia utilizată, justificarea perioadei temporale alese pentru tema propusă, prezentarea corpusului de

lucru – atât a modului de operare cu acesta, cât și a istoricului fiecărei publicații în parte, alături de sublinierea principalelor concepte și direcții de studiu.

Organizarea lucrării pe trei dimensiuni are rolul de a stabili direcțiile principale care contribuie la crearea unei imagini plurivalente, complexe, dar omogene, cu privire la procesul popularizării științei, situat la intersecția unor domenii diverse.

Prima parte, intitulată *Popularizarea științei – un fenomen cultural*, este construită pe coordonata popularizării științei ca modalitate de cultivare a publicului receptor, deci ca fenomen care are ca rezultat un act, un efect încadrat în categoria celor de culturalizare. Astfel, combatem, încă din faza incipientă a lucrării, ideile conform cărora popularizarea științei este un mecanism de periferie și pentru periferie, deoarece diseminarea științei în societate are consecințe multilaterale – de îmbunătățire a culturii, a vieții de zi cu zi, chiar de atragere a unor finanțări pentru comunitatea științifică etc.

Astfel, **capitolul I**, *Popularizarea științei, un fenomen cu istorie. Dinspre spațiul european spre spațiul românesc*, are rolul de a fixa, înainte de toate, o privire evolutivă asupra fenomenului studiat, aspect care va demonstra că putem discuta despre culturalizare prin intermediul actului lingvistic desfășurat într-o realizare particulară, denumită popularizarea științei.

Mai întâi, fixându-ne atenția asupra subcapitolului *Popularizarea științei – distincții terminologice*, vom constata că orice consultare terminologică privitoare la popularizarea științei va evidenția un aspect generalizant, universal am putea spune, și anume, faptul că fenomenul este privit ca acțiune socială de ameliorare a cunoașterii umane. Astfel, am propus o definiție din cele trei perspective pe care le abordăm în cercetarea prezentă: ca fenomen socio-cultural al cărui rezultat este îmbunătățirea cunoașterii, a culturii; ca fenomen lingvistic, text scris/oral în care se face transgresarea de la text științific la text inteligibil unui public nespecialist, transgresare realizată prin intermediul resurselor specifice științelor limbii; ca fenomen supus dinamicii societății, desfășurat într-un mod orientat și cu extensie spre alte teritorii. Această definiție ne înfățișează întocmai faptul că popularizarea științei este un proces de o complexitate apreciabilă, confirmând unul dintre punctele de plecare ale cercetării: demontarea concepției rigide conform căreia popularizarea științei are o „formulă” elementară de înțelegere, ca simplificare a științei.

Popularizarea⁴ științei apare ca fenomen, ca formă de manifestare specifică, în secolul al XIX-lea (sub denumirea de *vulgarizare*⁵), dar în câmpul cercetărilor românești devine subiect de studiu abia în secolul al XX-lea. Prima revistă destinată popularizării științei din spațiul românesc a fost *Ziarul călătoriilor și al întâmplărilor de pe mare și uscat*, publicație săptămânală, fondată de Luigi Cazzavillan (1884). Totuși, presupunem că societatea românească a avut contact cu opere destinate popularizării științei încă din secolul al XVIII-lea, întrucât nu putem trece cu vederea circulația calendarelor străine (calendarele fiind predecesoarele revistelor de popularizare științifică) în Transilvania – conform constatărilor făcute în *Cartea*

---

⁴ În cercetarea de față operăm cu termenul de *popularizare*, deoarece lexemul *vulgarizare* înregistrează și alte semnificații în afara celui de proces prin care cunoașterea este răspândită pentru publicul larg. Plecând de la faptul că termenii *popularizare*, *a populariza* au un sens restrâns, eliminăm orice alte ambiguități la nivel terminologic prin selecția realizată.

⁵ Termenul *popularizare* este atestat în secolul al XX-lea.

*românească veche în Imperiul Habsburgic (1691–1830). Recuperarea unei identități culturale*⁶, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2016.

Apariția fenomenului popularizării științifice este urmărită în două contexte: în cel european și în cel românesc – aspecte care vor evidenția o manifestare defazată față de Occident – cel puțin pentru secolele al XIX-lea și al XX-lea. Nesincronizarea este accentuată și prin faptul că popularizarea desfășurată în a doua jumătate a secolului al XX-lea în societatea românească este sub incidența regimului totalitar care va influența procesul diseminării cunoașterii. Aceste aspecte sunt surprinse în cele două capitole, intitulate: *Popularizarea științei în context european; Popularizarea științei în context românesc*.

În acest fel, am conchis că popularizarea științei se face în două contexte comunicative, pe care le denumim: *comunicare de tip vertical*, respectiv *comunicare de tip oblic*. *Comunicarea de tip vertical* ar caracteriza popularizarea desfășurată în perioada 1945-1958, 1971-1989, etape temporale dure ale regimului dictatorial în care transmiterea științei a fost subordonată direct regimului, fiind transmise doar informații pe care conducerea le considera necesare, informații care să prezinte o consolidare a statului. *Verticalitatea* procesului este dată de lipsa racordării la publicul cititor și transmiterea informației într-un singur sens, de la un mediator supus regimului către un cititor care nu avea dreptul la opinie și ale cărui interese nu contau. *Comunicarea de tip oblic* apare în perioadele cuprinse între 1959 și 1971, 1989 și 2000, recunoscute ca fiind momente de destindere ale regimului comunist. Spre deosebire de *verticală*, care pune în lumină o societate închisă, cu o informare doar din interior, cea *oblică* se diferențiază prin deschiderea occidentală, abordarea unor subiecte de interes general, subiecte care erau într-adevăr folositoare și de interes pentru public. Astfel, termenul *oblic* surprinde o oarecare aplecare spre public și spre nevoile sale, prefăcând axul de la A la B (perspectiva verticală) într-o structură sinusoidală, care intră într-o formă de apropiere dialogată cu cititorii săi. Aceste idei au fost desprinse din analiza corpusului investigat întrucât exemplele care pun în valoare fenomenele popularizării științei sunt, predominant, subsumate perioadei specifice comunicării de tip oblic.

Plecând de la faptul că popularizarea științei se materializează prin intermediul media, cercetarea noastră pune în evidență rolul acestui canal prin care se difuzează cunoașterea, accentuându-i caracterul informativ și educativ, aspecte despre care se vorbește mai puțin în analiza acestui discurs (unde predomină, în general, discuțiile despre capacitatea persuasivă, de divertisment, perspectiva iluzorie etc.). Totodată, în investigația noastră cu privire la mass-media, am descoperit că funcțiile acesteia pot deveni, în fapt, funcții ale popularizării științei, motiv pentru care le-am tratat, *mutatis mutandi*, ca funcții definitorii și pentru procedeele studiate – perspectivă care, din nou, contribuie la înțelegerea și individualizarea fenomenului. De asemenea, relevanța popularizării științei în societate este accentuată și prin faptul că își creează un loc propriu de desfășurare, *jurnalismul de știință*. Toate aceste aspecte sunt detaliate în secțiunile: *Rolul presei în diseminarea cunoașterii științifice – între informare și educare*;

---

⁶ Ridicarea nivelului de cultură a stat sub semnul politicii imperiale a secolului al XVIII-lea: „Lipsa școlilor românești și nivelul scăzut de instrucție a populației, dar chiar și a preoților a fost considerat și una din cauzele răzvrătirii populare conduse de Visarion; drept urmare, apare un rescript din data de 18 iulie 1747, prin care împărăteasa dorește înființarea unui seminar și a școlilor sătești¹⁰⁹. Gândindu-se favorabil la nevoia susținerii Bisericii Unite din Transilvania și la educarea poporului nu numai prin școală, ci și prin intermediul cărților tipărite în limba română, împărăteasa a emis la data de 14 octombrie 1746 decretul prin care a fost exprimată intenția de a înființa o tipografie, deocamdată fără a se discuta locația acesteia.” (Chindriș, Iacob et al., 2016: 22).

Funcțiile mass-media ca funcții ale popularizării științei; Jurnalismul de știință sau un fel de a vorbi pe limba poporului – o nouă direcție.

Perspectiva culturală, care este elementul nodal al primei diviziuni a lucrării noastre, este atinsă, cu precădere, în următoarele două capitole.

În capitolul al II-lea, *Cultura și cunoașterea umană – indicatori ai evoluției societății moderne*, centrul de greutate al discuției este mutat pe ideea culturii și cunoașterii – pe care le privim prin raportare la popularizarea științei. În acest mod, am utilizat teoretizarea pe care Blaga o face cu privire la cele două culturi, *cultura majoră* și *cultura minoră*, pentru a evidenția faptul că popularizarea poate fi înțeleasă în termenii pătrunderii din cultura minoră în cultura majoră. Popularizarea înseamnă transmiterea informației pe înțelesul publicului larg, într-un limbaj comun în care sunt inserate și lexeme încărcate de specializare – ceea ce contribuie la *contaminarea* în sens pozitiv a culturii minore cu cea majoră. Această perspectivă a relațiilor ne-a determinat să pătrundem în altă pereche care, de asemenea, ajunge să aibă importanță în receptarea popularizării științei. Este vorba despre *cunoașterea comună* vs. *cunoașterea științifică* care dezvăluie faptul că **PS** ia contact cu o cunoaștere de tip științific.

În acest mod, se creează o cultură destinată exclusiv educării maselor, cunoscută sub eticheta de *cultură pentru mase*, în care insului cu posibilități medii/reduce i se oferă acces spre sensurile ermetizate ale culturii. Mai mult decât atât, considerăm că popularizarea datelor științei este una dintre necesitățile fundamentale ale societății, deoarece o societate evoluată sau care are tendințe de evoluție trebuie să se prezinte, în primul rând, ca societate cu acces spre informare – ceea ce o face și o societate democratică, unde știința devine un bun comun. În acest context, popularizarea științei este analizată ca „necesitate culturală” (Jacobi, Schiele, 1988: 15), fundamentată pe discipline transversale care necesită o raportare gnoseologică și epistemologică pentru a avea o perspectivă completă.

Ne raportăm, așadar, la popularizarea științei ca la un fenomen creator de cunoaștere științifică, de cultură majoră, ceea ce ne determină să accentuăm și orientarea etică ce ar trebui să fie cunoscută oricărui mediator. De aceea, aplicăm popularizării științei și o perspectivă etică pe care o regăsim în cercetările lingvistului Eugeniu Coșeriu, cu privire la condiții ale unei activități de ordin cultural (1999: 173), susținând faptul că o popularizare corectă trebuie să fie ghidată de câteva repere clare. Considerăm că cel mai important dintre acestea este *principiul utilității publice* sau *principiul etic*, prin care se susține folosirea unui limbaj adecvat, perceptibil în expunerea culturii (Mureșan, 2012: 74).

Cel de-al treilea capitol, *Limbă. Limbaj. Metalimbaj – catalizatori ai cunoașterii*, reliefează modalitatea prin care cultura reușește să ajungă în toate straturile societății prin diverse manifestări de ordin lingvistic, demonstrând că „limitele limbii” unui individ nu ar trebui să fie și „limitele lumii” acestuia (Ludwig Wittgenstein în *Tractatus Logico-Philosophicus*, 2012). Astfel, limba, limbajul și metalimbajul devin instrumente prin care abstractul devine concret, prin care semnificate ermetice devin semnificate pe înțelesul celor nespecialiști. În contextul acestei discuții, devine imperativă abordarea subiectelor precum: perechea limbă populară – limbă literară, limbaj specializat, terminologie, pentru a profila una dintre activitățile formatoare a **PS**, *migrația* cuvintelor din lexicul specializat în lexicul comun. În vederea analizei popularizării științei ca proces de „lexicalizare”, „determinologizare” (Bidu-Vrănceanu 2007: 28), prin care se ating finalitățile: „democratizarea” limbajului și „laicizarea cunoașterii” (Bidu-Vrănceanu, 2007: 31), cercetările Angelei Bidu-Vrănceanu au reprezentat

importante puncte de sprijin. Tot în cadrul acestui capitol, am operat cu funcțiile limbii identificate de Roman Jakobson, pe care le-am aplicat procesului nostru și am tratat, într-un mod extins, *metalimbajul* căruia i-am acordat un rol primar în crearea **LPS**, numindu-l: *funcție primară a popularizării științei*.

Partea a doua a tezei, denumită *Limbajul de popularizare a științei – un fenomen lingvopragmatic*, ale cărei structuri sunt trasate încă din capitolul al III-lea al primei părți, reprezintă nucleul cercetării prezente. Datele adunate au rolul de a evidenția această idee: limbajul de popularizare a științei este un concept subsumat științelor limbii, materializat printr-un limbaj care pune în valoare numeroase procedee lexico-semantice, morfo-sintactice, discursive, pragmatice, retorice. Această diviziune evidențiază caracterul aplicativ al lucrării noastre și are un rol demonstrativ în reliefaarea trăsăturilor creatoare de discurs popularizator. Practicile și strategiile repartizabile studiului unor științe ale limbii sunt cumulate într-un spațiu unic (text-discursul de popularizare a științei) și ghidate de principiul-fundament al explicației.

Capitolul al IV-lea este unul premergător analizei demonstrative din următorul capitol și are rolul de a fixa cadrul teoretic și de a stabili teritoriile din care se formează popularizarea științei. Acest capitol are la bază concepții ale unor exegeți de renume, precum: Dumitru Irimia, Ion Coteanu, Iorgu Iordan, Eugeniu Coșeriu, Daniela Rovența-Frumușani, Angela Bidu-Vrănceanu, Rodica Nagy, Ioan Oprea, Ioan Milică, Sandrine Reboul-Touré, Dominique Maingueneau, Jean-Michel Adam, Daniel Jacobi, Bensusan-Vincent, Löffler-Laurian, Greg Mayers, Helena Calsamiglia, Teun von Dijk etc. – pentru a stabili câteva dintre datele care devin reprezentative pentru fenomenul supus analizei în cauză.

Perspectiva istoriei limbii scoate la iveală faptul că popularizarea științei are impact asupra limbii comune, întrucât contribuie la o „contaminare” în sens pozitiv a acesteia cu elemente din limba literară.

Perspectiva lexico-semantică înfățișează text-discursul popularizării științei ca procedeu care, pentru a transmite sensurile științei către publicul nespecialist, adaptează, în primul rând, lexicul, uzând de două operații: selecție și combinare. Prin intermediul *perspectivei morfo-sintactice* descoperim că, pentru a oferi explicații, pentru a crea un limbaj care să asigure înțelegerea, nu este suficient doar fondul lexico-semantic, ci este nevoie de susținerea acestuia prin nivelul gramatical. În acest mod, vom constata că există structuri gramaticale care vor contribui la articularea procesului de **PS**.

Perspectiva stilistică și cea discursivă au scopul de a înfățișa faptul că popularizarea științei a luat ființă în sânul teritoriului științei, deși există voci care susțin o subordonare față de publicistică. Astfel, vom utiliza metoda comparativă pentru a confirma incluziunea popularizării științei în sfera discursului științei. Totodată, text-discursul popularizării științei poate fi definit și ca gen discursiv, întrunind toate calitățile acestuia.

Din punct de vedere *retoric*, popularizarea științei se manifestă ca limbaj care operează și cu imaginile mentale – deci cu figurile retoricii.

În final, *perspectiva pragmatică* este cea în care se regăsesc primele inovații⁷ pe care popularizarea științei le aduce, un exemplu fiind apariția „celui de-al treilea om” – după cum îl etichetează Daniel Jacobi – adică a mediatorului, instanță situată între comunitatea științifică și

---

⁷ Inovațiile se vor dezvolta și în celelalte domenii pe care **PS** le uzează, dar odată cu evoluția sa. Este vorba despre secolul al XXI-lea, când nu mai discutăm de popularizare, ci de extensii ale sale.

publicul nespecialist, care realizează actul de „rescriere” a științei dintr-un registru închis într-un registru standard, comun.

În **capitolul al V-lea** ne ocupăm de analiza practică a limbajului de popularizare a științei din perioada 1945-2000, prin care se vor stabili trăsăturile acestui tip de limbaj. Procedeele expuse, sunt grupate în funcție de clasa de proveniență și vor fi demonstrate prin exemple desprinse din corpusul de lucru stabilit.

Particularitățile lexico-semantice înfățișează faptul că **LPS** se formează prin: **definire** (predominant identificabilă prin prezența verbelor copulative; definiție instituită prin utilizarea funcției apozitive și evidențiată la nivel grafic; *definire* (pe care o numim) *în serie*, deoarece sensul este construit de-a lungul mai multor secvențe textuale; *definire prin interogație*, care este instituită în urma interogațiilor retorice), **sinonimie** (analizată într-o dublă perspectivă, în funcție de registrul lingvistic de proveniență a lexemelor explicative: *sinonimie populară* și *sinonimie comună*), **hiponimie**.

Particularitățile morfo-sintactice sunt analizate tot prin raportare la clasele gramaticale; privitor la manifestări ale **clasei nominale**, remarcăm: dominația substantivelor concrete, a celor provenite din infinitivul lung, al căror rol este de a comasa ideile principale ale discursului; predominarea cazurilor genitiv, acuzativ – specifice structurilor de descriere; prezența cazului vocativ, aspect care demonstrează orientarea către auditoriu, concretizând o anumită funcție a limbii; funcțiile descriptive, apreciative/depreciative ale adjectivului; utilizarea pronumelui – ca element deictic; **clasa verbală** se caracterizează prin utilizarea timpurilor: prezent – folosit cu valoarea sa permanentă, a perfectului compus, a imperativului – marcă a adresării directe, cu același scop ca a vocativului; a construcțiilor active, dar și reflexive sau impersonale; a construcțiilor gerunziale, infinitivale – remarcate pentru „capacitatea lor de concentrare a expresiei”, având „valoarea durativ-descriptivă” (GALR, 2008: 543) și capacitate de „restrângere a referinței” (GALR, 2008: 496), elemente necesare în **PS. Nivelul sintactic** se distinge prin fraze lungi, din pricina structurii explicative, prin prezența apozitiilor și, preponderent, a atributivelor, a elipsei, precum și a enunțurilor interogative.

Particularitățile morfo-sintactice au rolul de a evidenția o *gramatică subiectivă* care va susține argumentul privitor la faptul că textul de popularizare a științei este construit printr-o privire raportată, *bidirecțională*, urmărind o construcție *dialogată*. Așadar, afirmăm că una dintre trăsăturile acestui tip de limbaj ar fi evidențiată prin trăsătura [**+implicare**], observabilă atât în clasa nominală, cât și în cea verbală.

Particularitățile discursive manifestate la nivel transfrastic sunt cele care asigură consistența globală a text-discursului de popularizare a științei, precum: **coerența și coeziunea**, **tematizarea și retematizarea**, **parafraza**, **exemplificarea**. Astfel, remarcăm faptul că paginile de popularizare sunt veritabile pagini în care putem analiza mecanismele discursive ale coerenței și coeziunii, printre care se numără *anafora*, *elipsa*, *brahilogia*, reluarea semantică prin *deictice*, prin *clitice pronominale*, *repetiții*, *tematizarea liniară* chiar *substituirii lexicale*.

O altă strategie care se manifestă la acest nivel este cea numită de noi, în această teză, **știința cu „persoană”**, al cărei rol este de a transforma conținutul științific într-unul „viu”, căci subiectul ermetic este atribuit unei povești personale. Acest procedeu creează o cale de *seducere prin acces la persoană*, creându-se o relație între *eu – știință*, atunci când povestea este prezentată de mediator sau *ceialți – știință*, când mediatorul expune o poveste a altei persoane. Alte strategii care interferează cu diseminarea științei mai sunt: **comentariul**, **umorul și ironia**

– procedee care dezvăluie un limbaj subiectiv, în care mediatorul își depășește statutul de transmițător de informație, devenind creator de opinie.

Procedeele de natură retorică specifice **LPS** sunt: **analogia, metafora, comparația, antropomorfizarea**, prin intermediul cărora transgresarea sensului din științific în comun se realizează, exclusiv, prin utilizarea resurselor și capacităților cognitive ale cititorului neavizat. Astfel, figurile retorice sunt cele care vor crea imagini mentale desprinse din realitatea lectorului și, bineînțeles, vor urmări scopul explicației, nicidecum pe cel al ornării limbajului. Această constatare se susține prin faptul că un text cum este cel de popularizare a științei uzează de perspectiva tradițională a figurilor retorice, folosindu-le doar pentru capacitatea lor de a crea imagini mentale și nu pentru rolul lor expresiv.

Alături de acestea se află și *procedeele iconice* care demonstrează că limbajul de popularizare a științei devine și un text multimodal, care îmbină două moduri de comunicare, textul și imaginea. Rolul imaginii va fi cel de confirmare a datelor expuse, de exprimare într-o formă concretă a acestora.

O finalitate a studiului corpusului de lucru și a identificării specificațiilor acestuia se concretizează în clasificarea popularizării științei ca proces realizat în trei grade distincte: *popularizarea de grad I, popularizarea de gradul al II-lea și popularizarea de gradul al III-lea*, după cum sunt prezentate în **capitolul al VI-lea**. Aceste clase se vor diferenția prin particularitățile de limbaj pe care le prezintă, demonstrând: o popularizare cu un limbaj apropiat de cel specializat, care, în mod cert, este destinată unui public ce deja deține o bază informațională prealabilă – *popularizare de grad I*; o popularizare corespunzătoare, prescriptivă – *popularizarea de gradul al II-lea*; o popularizare neprecisă, evazivă, realizată într-un mod vag și nesigur, *o popularizare de gradul al III-lea*.

Cea de-a treia parte, *Limbajul de popularizare a științei – un proces inter-/transdisciplinar, dialogic și extensiv*, vine în completarea perspectivei propuse, demonstrând că limbajul de popularizare a științei nu înseamnă doar anumite tehnici și procedee, ci este un sistem, un întreg, construit prin relații variate, ceea ce ne conduce spre depășirea unei concepții rudimentare în care **PS** este tratată doar ca simplificare a limbajului științific. Astfel, **capitolul al VII-lea, *Limbajul de popularizare a științei, recontextualizare inter-/transdisciplinară a informațiilor științifice***, devine o rezultată a analizei anterioare, înfățișând faptul că popularizarea științei, prin specificul său de limbaj explicativ al diverselor date științifice, ia contact cu numeroase domenii, ceea ce îi creează un profil inter- și transdisciplinar. Această constatare ne-a condus spre analizarea domeniilor întâlnite în popularizarea științei, în funcție de deschiderea lor spre popularizare. Nu toate domeniile sunt, așadar, la fel de deschise spre acest proces, principalele motive fiind: interesul publicului față de acestea, importanța subiectului pentru viața de zi cu zi a cititorilor, gradul maxim de specializare etc. În acest mod, am putut identifica: *discipline cu posibilități reduse de popularizare* (matematica, informatica, statistica, ingineria), *discipline cu posibilități medii de popularizare* (fizica, chimia, sociologia, științele politice, economia, lingvistica), *discipline cu posibilități extinse de popularizare* (biologia, medicina, farmacia, astronomia, geografia, zoologia).

Titlul capitolului face referire la ideea recontextualizării informației, a reordonării sale, deci a poziționării științei într-un context diferit. Astfel, urmărim o abordare aplicată a unei teorii vehiculate de Helena Calsamiglia, care opinează că popularizarea depășește statutul de simplificare informațională, deoarece informația-sursă este pusă într-un nou context, este

reordonată în funcție de aspecte pragmatice (emițător, receptor, canal, mesaj, feedback etc.). Paginile noastre vin să confirme acest fapt prin: *prezența intertextului* și a organizării textuale în funcție de anumite tipare: *narativ, descriptiv, explicativ, argumentativ*.

Despre tiparul textual dialogat discutăm în **capitolul al VIII-lea, *Limbaajul de popularizare a științei – fenomen dialogic***, în care tratăm perspectiva raportată a text-discursului de popularizare a științei, îndreptată exclusiv către cititor. Ne întrebăm, așadar, dacă *există dialog în textele de popularizare a științei*, întrucât, în studiile aferente acestui subiect, se afirmă faptul că textele de popularizare se caracterizează prin structura lor dialogată. Vom constata deci că, într-adevăr, construcția textuală este una dialogată, dar dialogul instituit este unul aparent, iluzoriu pentru perioada studiată, deoarece subiectele sunt ghidate, în primul rând, de interesele sociale și, apoi, de interesul publicului. În acest mod, stabilim faptul că acest limbaj este întretesut cu modalități de atragere a publicului receptor. Totodată, în cadrul acestui capitol, sunt clarificate alte câteva probleme de ordin pragmatic, precum: *modul în care funcționează procesul de popularizare*, aspect care deschide calea spre cercetarea *actorilor-participanți* ai acestui sistem.

În final, **capitolul al IX-lea, *Limbaajul de popularizare a științei și extensiile sale***, pune în lumină existența unui *pattern* al popularizării științei, demonstrând că acest organism textual nu este construit oricum, ci are niște reguli universale la bază. Toate elementele conturate până în acest punct se reunesc într-o viziune integratoare cu rol de construcție a unui tipar al textului de popularizare științifică. Așadar, considerăm că un text, cu adevărat, de popularizare a științei ar trebui să fie ghidat de următoarele elemente: a) un titlu *invitație-la-lectură*; b) coordonarea configurație – titlu – sens; c) coerența și coeziunea ideilor; d) claritatea și simplitatea exprimării; e) evitarea lexemelor echivoce; f) o gramatică a simplității; g) integrarea elementului vizual; h) un stil viu, jovial și să răspundă la câteva întrebări: ce? – care este tema articolului/ subiect care să fie pe interesul publicului; cine? – cine a făcut descoperirea vizată de articolul studiat; de ce? – importanța subiectului surprins; unde? când? – a fost realizată descoperirea/ a fost înfăptuită căutarea⁸.

De asemenea, extensia procesului de popularizare este surprinsă prin componentele didactică și „traductologică” pe care le manifestă. Prin urmare, din punct de vedere pedagogic, evidențiem o altă conceptualizare a procesului de popularizare – ca modalitate de **educație permanentă** –, perspectivă care încheie circular demonstrația noastră, întrucât partea incipientă a accentuat caracterul cultural al procesului studiat. De asemenea, analiza domeniilor conexe și constatarea făcută de alți cercetatori care utilizau termenul *traducere* aferent celui de popularizare ne-au condus spre o altă descoperire – analiza popularizării ca **traducere intralinguală**. Tratarea popularizării ca educație permanentă și traducere interlinguală sunt două aspecte care contribuie la caracterul inovativ al studiului nostru, aducând, în același timp, și o *lumină* nouă în înțelegerea popularizării științei.

Ultimul subcapitol, intitulat *Popularizarea științei – între beneficii și amenințări*, are rolul de a inventaria, într-o manieră care se dorește echilibrată, atât aspectele pozitive, cât și amenințările care caracterizează acest proces, subliniind, încă o dată, faptul că popularizarea

---

⁸ <https://www.usherbrooke.ca/langue/le-francais-en-outils/vulgarisation-scientifique/redaction-un-article-de-vulgarisation> „Redaction technique administrative et scientifique”, e 3e Édition, p.147-161, consultat la data de 21 aprilie 2021.

științei este un proces dinamic, supus schimbărilor temporale, purtător al influențelor sociale și constituent al cunoașterii.

În final, schimbările pe care le putem constata de la un secolul la altul ne fac să înțelegem că procesul popularizării este supus și influențat de contextul socio-cultural, luând diverse forme, dar păstrând aceeași esență. Așadar, finalul lucrării ne pune în poziția reconsiderării unor informații privitoare la faptul că perioada comunistă este o piedică în cunoaștere, deoarece nu se validează întru totul. Studiarea unui corpus de lucru divers ne aduce în poziția de a considera că doar perioadele dure ale comunismului (cele care instituie *comunicarea de tip vertical*) sunt cele care îngreunează procesul popularizării, culturalizării, transmițând informație destul de ermetică, ce nu a putut fi valorificată în prezentul studiu, deoarece nu respectă regulile de bază ale popularizării, mai exact diseminarea științei într-un limbaj accesibil. Mai mult decât atât, constatăm, pentru această perioadă, dominația subiectelor privitoare la discipline tehnice, tehnologice, fizică și chimie (cea din urmă disciplină fiind expusă adesea pentru a omagia descoperirile făcute de cei aflați la putere). Cu alte cuvinte, corpusul de lucru ne înfățișează faptul că există și perioade în care populația a fost la curent cu descoperirile momentului, cu informație de calitate care să aducă beneficii sociale.

Privitor la perioada 1989-2000, aflată în atenția studiului de față, remarcăm incipitul unei schimbări a procesului studiat, care însă se va contura în secolul al XXI-lea. În acest sens, perioada studiată reflectă începutul unei etape în care popularizarea intră în zona de influență a *popular culture*.

În final, considerăm că cercetarea investighează o latură tradițională a popularizării științei, dar necesară pentru a stabili teritoriile cu care conlucrează, resursele de care uzează, manifestările pe care le prezintă, așa încât metamorfozările viitoare să devină versiuni mai eficiente ale procesului. În consecință, pledăm, în primul rând, pentru o specializare a mediatorului în domeniul în care își propune să își exercite rolul de mediator al popularizării științei, deoarece în mâinile sale stă valoarea textului de popularizare, iar o bună stăpânire a acestui teritoriu are o contribuție reală în vehicularea culturii, prin urmare, a civilizației și a evoluției unei societăți.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

A. Cărți de autor:

Adam, Jean-Michel, 2008, *Lingvistică textuală*, trad. Corina Iftimie, *Prefață* de Rodica Nagy, Editura Institutul European, Iași.

Adam, Jean-Michel, 2009, *Textele. Tipuri și prototipuri: povestire, descriere, argumentație, explicație și dialog: răspunsuri originale pentru analizele de texte : recunoașterea secvențelor*, Editura Institutul European, Iași.

Albert, Pierre, 2002, *Istoria presei*, trad. Irina Maria Sile, *Prefață* de Marian Petcu, Editura Institutul European, Iași.

Anton, Anca, 2014, *Popular culture: repere conceptuale și metodologice pentru o cercetare sistematică în spațiul românesc*, Editura Universității din București, București.

Andriescu, Al., 1978, *Limba presei românești în secolul al XIX-lea*, Editura Junimea, Iași.

Antonescu, S. M., 2008, *Literatura de popularizare a științei în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX în România*, Editura Ars Docendi, București.

Avram, Mioara, 1987, *Probleme ale exprimării corecte*, Editura Academiei și Republicii Socialiste România, București.

Bahtin, Mihail, 1984, *Esthétique de la création verbale*, Gallimard, Paris.

Benveniste, Émile, 2000, *Probleme de lingvistică generală*, vol. 1, trad. Lucia Magdalena Dumitru, Editura Teora, București.

Bidu-Vrânceanu, Angela, 2000, *Lexic comun, lexic specializat*, Editura Universității din București, București.

Bidu-Vrânceanu, Angela, 2007, *Lexicul specializat în mișcare. De la dicționare la texte*, Editura Universității din București, București.

Bidu-Vrânceanu, Angela, 2010, *Terminologie și terminologii*; Editura Universității din București, București.

Blaga, Lucian, 1994, *Trilogia culturii. Geneza metaforei și sensul culturii*, Editura Humanitas, București.

Blaga, Lucian, 2011, *Trilogia culturii*, Editura Humanitas, București.

Bodmer, Walter, 1985, *The Public Understanding of Science*, report of The Royal Society, London, consultat la data de 4 octombrie 2021, disponibil la adresa:

https://royalsociety.org/~media/royal_society_content/policy/publications/1985/10700.pdf.

Brown, Theodore, L., 2003, *Making Truth: Metaphore in Science*, University of Illinois Press, Urbana.

Cabré, T., Maria, 1999, *Terminology: theory, methods, and applications*; ed. by Juan C. Sager ; trad. Janet Ann DeCesaris.s, Editura John Benjamins Publishing, US, consultat la data de 23 ianuarie 2020, disponibil la adresa: https://www.academia.edu/38151335/M_Teresa_Cabre_Terminology_Theory_Methods.

Cerghit I., Vlăsceanu L., 1988, *Curs de pedagogie*, Editura Tipografia Universității București, București.

Chindriș, Ioan, Iacob, Niculina et alii, 2016, *Cartea românească veche a Imperiului Habsburgic (1691-1830). Recuperarea unei identități culturale/Old Romanian Book in the Habsburgic Empire (1691-1830). Recovery of a cultural identity*, Editura Mega, Cluj-Napoca.

Chișu, Lucian, 2006, *Introducere în mass-media*, Editura Fundației de Măine, ed. a III-a, București.

- Coman, Mihai, 1999, *Introducere în sistemul mass-media*, Editura Polirom, Iași.
- Coteanu, Ion, 1973, *Structura stilistică a limbii române. Stil, stilistică, limbaj*, vol. I, Editura Academiei Socialiste România, București.
- Coșeriu, E., 1995, *Introducere în lingvistică*, trad. de Elena Ardeleanu și Eugenia Bojoga, Editura Echinox, Cluj-Napoca.
- Coșeriu, Eugenio, 1999, *Introducere în lingvistică*, Ediția a II-a, trad. Elena Ardeleanu, Eugenia Bojoga, Echinox, Cluj.
- Coșeriu, Eugeniu, 2000, *Lecții de lingvistică generală*, Editura ARC, traducere Eugenia Bojoga, Chișinău.
- Coșeriu, Eugen, 2004, *Teoria limbajului și lingvistica generală. Cinci studii*, ediție în limba română de Nicolae Saramandu, Editura Enciclopedică, București.
- Coșeriu, Eugeniu, 2009, *Omul și limbajul său: Studii de filozofie a limbajului, teorie a limbii și lingvisticii generale*, note, bibliogr. și ind. de Dorel Fînaru ; trad.: Eugenia Bojoga et alii, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași.
- Cruse, Alan, D. 1986, *Lexical Semantics*, Editura: Cambridge University Press, Cambridge.
- Cucoș, Constantin (coord.), 2005, *Psihopedagogie pentru exemenle de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași.
- Cucoș, Constantin, 2006, *Pedagogie*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași.
- Flonta, Mircea, Stoenescu, Constantin, Ștefanescu, Gheorghe, 1999, *Teoria cunoașterii*, Editura Universității din București, București.
- Frumușani, Daniela, Rovența, 1995, *Semiotica discursului științific*, Editura Științifică, București.
- Frumușani, Daniela, Rovența (coord.), 2009, *Ipostaze discursive*, Editura Universității din București, București.
- Frumușani, Rovența, Daniela, 2012, *Analiza discursului. Ipoteze și ipostaze*, Editura Tritonic, București.
- Gafton, Alexandru, 2001, *Elemente de istorie a limbii române*, Editura Resitutio, Iași.
- Gibbs, Raymond, W., 1994, *The Poetics of Mind: Figurative Thought, Language, and Understanding*, Editura Cambridge University Press, Cambridge.
- Gheție, Ion, 1975, *Baza dialectală a limbii române literare*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București.
- Ghiață, Iulian, 1995, *Sinteze și exerciții lexicale, lingvistice și stilistice*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Gojar, Mihai, 2017, *Stilul literar religios*, Editura Mica Valahie, București, consultat la data de 2 mai 2021, disponibil la adresa:
https://books.google.ro/books/about/STILUL_LITERAR_RELIGIOS.html?id=BTRBDwAAQBAJ&redir_esc=y
 :
- Gramatica limbii române*, 2008, Academia Română. Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti”, Volumul I : *Cuvântul*, Volumul II: *Enunțul*, Editura Academiei Române, București.
- Gregory, Jane, Miller, Steve, 1998, *Science in Public: Communication, Culture and Credibility*, consultat la data de 23 aprilie 2022, disponibil la adresa:
https://books.google.ro/books/about/Science_in_Public.html?id=FXkZRpgUk_EC&redir_esc=y.
- Grigore, Andreea, Victoria, 2019, *„Precipitațiile” din terminologia meteo. De la dicționare la texte*, Editura Universității din București, București.

- Hangiu, I., 1978, *Reviste și curente în evoluția literaturii române*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Hoară, Lăzărescu, Luminița, 1999, *Sinonimia și omonimia gramaticală în limba română*, Editura Cermi, Iași.
- Humboldt, Wilhelm, 2008, *Despre diversitatea structurală a limbilor și influența ei asupra dezvoltării spirituale a umanității*, traducere de E. Munteanu, Editura Humanitas, București.
- Ilinca, V., 2010, *Istoria presei literare românești. Secolul al XIX-lea. Curs pentru învățământ la distanță*, consultat la data de 3 martie 2020, disponibil la adresa:
https://www.academia.edu/4520683/Vasile_ilincan_istoria_presei_literare_romanesti.
- Irimia, Dumitru, 1986, *Structura stilistică a limbii române contemporane*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
- Irimia, Dumitru, 1999, *Introducere în stilistică*, Editura Polirom, Iași.
- Ivănescu, G., 1980, *Istoria limbii române*, Editura Junimea, Iași.
- Ivoreniciu, Andrei, George, 2018, *Cunoaștere și occidentalizare. O istorie a științei românești de la jumătatea secolului al XIX-lea până la începutul secolului al XX-lea*, Editura Mega, Cluj-Napoca.
- Jacobi, Daniel, Schiele, Bernard, 1988, *Vulgariser la science. Le procès de l'ignorance*, Editura Champ Vallon, Seysselle, consultat la data de 4 martie 2020, disponibil la adresa:
https://books.google.ro/books/about/Vulgariser_la_science.html?id=XZ8DKtDHfXUC&redir_esc=y.
- Jacobi, Daniel, 1989, *Diffusion et vulgarisation: itinéraires du texte scientifique*, Annales literraires de l'Université de Franche-Comté-324, Les Belles Lettres, Paris, disponibil la adresa :
https://books.google.ro/books/about/Diffusion_et_vulgarisation.html?id=Ez4PLzba6D8C&redir_esc=y.
- Jacobi, Daniel, 1999, *La communication scientifique. Discours, figures, modèles*, Editura Presses universitaires de Grenoble, Grenoble.
- Jauss, Robert, Hans, 1983, *Experiența estetică și hermeneutică literară*, cap. *Ce înseamnă experiența estetică?*, Editura Univers, trad. și pref. Andrei Corbea, București.
- Levițchi, D., Leon, 1975, *Îndrumar pentru traducători din limba engleză în limba română*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
- Marino, Adrian, 1998, *Comparatism și teoria literaturii*, Editura Polirom, Iași.
- Maingueneau, Dominique, 2007, *Analiza textelor de comunicare*, trad. Șovea Mariana, *Prefață* de Poparda Oana, Editura Institutul European, Iași.
- Marin, Matrozi, Adina, 2013, *Perspective actuale asupra limbajelor de specialitate*, Editura Universitaria, Craiova.
- Milică, Ioan, 2014, *Noțiuni de stilistică*, Editura Vasiliana '98, Iași.
- Mosoia, Cătălin, 2007, *Jurnalism de știință. O perspectivă istorică*, Editura Tritonic, București.
- Mungiu, Alina, 1995, *Românii după '89: istoria unei neînțelegeri*, Editura Humanitas, București.
- Munteanu, Eugen, 2005, *Introducere în lingvistică*, Editura Polirom, Iași.
- Munteanu, Ștefan, Țâra, D., Vasile, 1978, *Istoria limbii române literare. Privire generală*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Nagy, Katalin, Imola, 2020, *Introducere în traductologie sau noțiuni și concepte fundamentale în teoria și practica traducerii*, Editura Sciencia, Cluj-Napoca.
- Nedelcu, Isabela, 2013, *101 greșeli gramaticale*, Editura Humanitas, București.

- Nicolescu, Basarab, 2007, *Transdisciplinaritatea: Manifest*, Traducere din limba franceză de Horia Mihail Vasilescu, Editura Junimea, Iași.
- Oprea, Ioan, Nagy, Rodica, 2002, *Istoria limbii române literare. Epoca modernă*, Editura Universității, Suceava.
- Oprea, Ioan, 2006, *Elemente de filozofia limbii*, Editura Institutul European, Iași.
- Oswald Spengler, 1996, *Declinul Occidentului*, vol. I, trad. Ioan Lascu, Editura Beladi, Craiova.
- Palicia, Maria, Gavrilă, Codruța, Ion, Laurenția, 2007, *Pedagogie pentru învățământul agricol*, Editura Mitron, Timișoara.
- Păun, Emil, 2017, *Pedagogie: provocări și dileme privind școala și profesia didactică*, Editura Polirom, Iași.
- Petre Pânzaru, 1996, *Mass-media în tranziție*, Editura Fundației Rompres, București.
- Perrault, Tinker, Sarah, 2013, *Communicating popular science: from deficit to democracy*, Editura Palgram Macmillan, U.K, disponibil la adresa:
https://books.google.ro/books/about/Communicating_Popular_Science.html?id=VeYzAAAAQBAJ&redir_esc=y.
- Petcu, Marian, 2000, *Tipologia presei românești*, Editura Institutul European, Iași.
- Petcu, Marian, 2012, *Istoria jurnalismului în România în date. Enciclopedie cronologică*, Editura Polirom, Iași.
- Pitar, M., 2013, *Manual de terminologie și terminografie*, Editura Mitron, Timișoara.
- Pilkington, A., Olga, 2019, *The language of popular science: Analyzing the communication of advanced ideas to lay readers*, McFarland & Company, Inc. Publishers, Jefferson, Nord Carolina, disponibil la adresa:
https://books.google.ro/books/about/The_Language_of_Popular_Science.html?id=qX6CDwAAQBAJ&redir_esc=y.
- Popa, Cornel, Florea, Mihai, Tudosescu, Ion, 1976, *Filozofie. Materialism dialectic și istoric*, Editura Didactică și Pedagogică, consultat la 5 aprilie 2020, disponibil la adresa:
<https://www.marxists.org/romana/tematica/filozofie/mdi/index.htm>.
- Predescu, Elena, 2003, *Vulgarizarea discursului științific economic. Puncte de vedere*, Editura Ovidius University Press, Constanța.
- Reboul, Anne, Moeschler Jacques, 2010, *Pragmatica discursului*, traducere de Irinel Antoniu, Editura Institutul European, București.
- Richards, I., A., 1936, *The Philosophy of Rhetoric*, Editura Oxford University Press, London.
- Ricoeur, Paul, 1984, *Metafora vie*, Editura Univers, București.
- Ricoeur, Paul, 2005 [1992], *Despre traducere*, trad. Magda Jeanrenaud, Editura Polirom, București.
- Saucin, Joël, Carten, Pascale, 2009, *La vulgarisation des savoirs et la communication scientifique*, Bruxelles, Université de Louvain et Institut des Hautes Etudes des Communication Sociales, Ed. CEICS, disponibil la adresa:
https://www.researchgate.net/publication/281233845_La_vulgarisation_des_savoirs_et_la_communication_scientifique.
- Sava, Mircea, 2016, *Știință și comunicare. De la popularizare la comunicarea publică a științei*, Editura Universității din București, București.
- Slave, Elena, 1991, *Metafora în limba română*, Editura Științifică, București.

Stoica, Dan, 2013, Despre dificultatea construirii unui model global al comunicării”, *Seminarul de Logică Discursivă, Teoria Argumentării și retorică*, Facultatea de Filosofie, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, disponibil la adresa: <http://www.dstoica.ro/wp-content/uploads/2013/08/despre-dificultatea-modelului-com.pdf>.

Stoichițoiu-Ichim, Adriana, 2001, *Semiotica discursului juridic*, Editura Universității din București, București, consultat la data de 4 august 2021, disponibil la adresa: https://books.google.ro/books/about/Semiotica_discursului_juridic.html?id=GTQkAQAAAMAJ&redir_esc=y.

Șerban, Tarciziu-Hristofor, 2011, *Metafora militară în Biblie. Aspecte lingvistice, teologice și etice*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

Șoitu, Laurențiu, 1993, *Retică audio-vizuală*, Editura Cronica, Iași.

Todorov, Tzvetan, Bahtin, Mihail, 1981, *Le principe dialogique. Suivi de Ecrits du cercle de Bakhtine*, Editura du Seuil, Paris.

Tupan, Ana-Maria, 1995, *Marin Sorescu și deconstructivismul*, Editura Scrisul Românesc, Craiova.

Turner, Graeme, 2003, *British Cultural Studies. An introduction*, Third edition, Editura: Routledge, Queensland.

Țurcanu, Nelly, 2012, *Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informare, CEP USM*, Editura: Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, consultat la data de 14 septembrie 2020, disponibil la adresa: https://www.academia.edu/35640038/Comunicarea_%C8%99tiin%C8%9Bific%C4%83_%C3%AEn_contextul_Accesului_Deschis_la_informa%C8%9Bie_Chi%C5%9Fin%C4%83u_CEP_USM_2012_323_p_ISBN_978_99_75_71_253_8.

Ursu, N. A., 1962, *Formarea terminologiilor științifice românești*, Editura Științifică, București.

Veneros, Pérez, Miriam, 2017, *Narrative voice in popular science in the British press: a corpus analysis on the construal of attributed meanings*, Ediciones Universidad de Salamanca, Spania, disponibil la adresa: http://www.isfla.org/Systemics/Print/Theses/Tesis_Miriam_Perez_Veneros.pdf.

Vianu, Tudor, 1981, cap. *Dubla intenție a limbajului*, în *Arta prozatorilor români*, Editura Minerva, București.

Washburn, Phil, 2010, *The vocabulary of critical thinking*, New York, Oxford University Press, 2010.

Wittgenstein, Ludwig, 2012, *Tractatus Logico-Philosophicus*, Editura Humanitas, București.

Yule, G., 2006, *The study of language*, 3rd edition, Editura University Press, Cambridge, consultat la data de 30 mai 2021, disponibil la adresa: <https://escholarship.org/uc/item/3j30945f>.

Zafiu, Rodica, 2001, *Diversitate stilistică în româna actuală*, Editura Universității din București, București.

Zugun, Petru, 2000, *Lexicologia limbii române*, Editura Tehnopress, Iași.

B. Teze de doctorat:

Jurdant, Baudouin, 2009, *Les problèmes théoriques de la vulgarisation scientifique*, Université Louis Pasteur de Strasbourg, Strasbourg, teză de doctorat, consultat la data de 12 august 2022, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/305389883_Les_problemes_theoriques_de_la_vulgarisation_scientifique.

Mureșan, Lucia, 2012, *Un model transdisciplinar al comunicării*, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, consultat la data de 3 martie 2020, disponibil la adresa: <https://pdfslide.tips/documents/doctorat-un-model-transdisciplinar-al-comunicarii.html>.

Soare, Liliana, 2012, *Școala Ardeleană. Lexicul scrierilor de popularizare științifică*, rezumat al tezei de doctorat, Editura Universității din Pitești, Pitești, consultat la data de 28 octombrie 2019, disponibil la adresa: <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/B505>.

Urzică (Poiană), Maria-Mădălina, 2019, *Phénomènes de préconstruit dans le discours de vulgarisation économique*, Universitatea din Craiova, Craiova.

C. Dicționare de specialitate:

Centre National de Ressources Textuelles et Lexicales, consultat la data de 4 iunie 2020, disponibil la adresa: <https://www.cnrtl.fr/definition/vulgariser>.

DLR, 2005, *Dicționarul Limbii Române*, serie nouă, Tom.13, Partea a 3-a: Litera V Viclă-vuzum: Literele W,X,Y, Editura Academiei Române, București.

DLRLC, 1955, *Dicționarul Limbii Române Literare Contemporane*; vol. al IV-lea, Literele S-Z, Editura Academiei Republicii Populare Române, București.

DSL, Angela Bidu-Vrânceanu, Cristina Călărașu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaș, Gabriela Pană-Dindelegan, 1997, *Dicționar general de științe. Științe ale limbii*, Editura Științifică, București.

Hangiu, I, 1996, *Dicționarul Presei literare românești 1790-1990*, Editura Fundației Culturale Române, București.

Hangiu, I., 2008, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic*, vol. III 1945-1989, vol. IV 1989-2007, Editura Comunicare.ro, București.

Lungu-Badea, Georgiana, 2012, *Mic dicționar de termeni utilizați în teoria și practica traducerii*, Editura Universității de Vest, Timișoara.

Macmillan Dictionary, resursă online, consultat la data de 4 iunie 2020, disponibil la adresa: <https://www.macmillandictionary.com/>.

Nagy, Rodica, 2015, *Dicționar de analiză a discursului*, Editura Institutul European, Iași.

Noul dicționar universal al limbii române, 2007, Ioan Oprea et alii., Editura Litera Internațional, București.

Oxford Dictionary, resursă online, consultat la data de 4 iunie 2020, disponibil la adresa: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>.

Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), 2020, *Dicționar de Interpretări Gramaticale. Cuvinte mici, dificultăți mari*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București.

D. Articole științifice:

Anghelina, Dan, Alexandru, 2015, „Observații asupra terminologiei științifice în terminologia I.T”, în *Analele Universității din București. Limba și literatura română*, LXIV, București, p. 3-11, consultat la data de 16 iulie 2021, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A22802/pdf>.

Aubakir, Nurken, 2017, „Distinctive features of popular science discourse”, în *Word Science*, nr. 11(27), vol. 2, consultat la data de 7 martie 2021, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/323846562_Aubakir_N_A_2017_Distinctive_features_of_popular_science_discourse.

Babali, Esmat, Saidl, Mavadat, Atai, Reza, Mahmood, 2017 „Are scientists objective? An investigation of appraisal resources in English popular science articles”, în *Iranian Journal of Language Teaching Research*, vol.5, nr. 1, p.1-19, consultat la data de 16 august 2021, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/312580984_Are_scientists_objective_An_investigation_of_appraisal_resources_in_English_popular_science_articles.

Barthes, Roland, 1964, *Rhétorique de l'image*, în *Communications*, nr. 4, Ed. Seuil, Paris.

Bauer, W., Martin, 2009, „The evolution of public understanding of science – discourse and comparative evidence”, în *Science, Technology and Society*, nr. 14, vol. 2, p. 221-240, consultat la data de 6 martie 2020, disponibil la adresa: <https://doi.org/10.1177/097172180901400202>.

Bidu-Vrănceanu, Angela, 1990, „Relațiile dintre limbajele tehnico-științifice și limbajul literar standard”, în *Limba și literatură*, vol. 3-4, București, p. 277-284.

Bidu-Vrănceanu, 2012, „Orientări în terminologia descriptiv-lingvistică”, în Zafiu, Ștefănescu (ed), p. 25-30.

Bodmer, Walter, 1997, „The public understanding of science”, cap. 3, în *Biotechnology and world health*, World Health Organization, Geneva, disponibil la adresa: <https://nap.nationalacademies.org/read/11301/chapter/4>.

Bogdan Dascălu, Doina, 1983, „Unele aspecte ale raportului dintre limbajul-obiect și metalimbaj” în *Limba Română*, XXX, nr. 1, p. 1-5, consultat la data de 4 august 2022, disponibil la adresa: <http://dspace.bcu-iasi.ro/static/web/viewer.html?file=http://dspace.bcu-iasi.ro/bitstream/handle/123456789/6133/BogdanDascalu%2c%20Doina%2c%20Unele%20aspecte...%2c%20Limba%20romana%2c%20An%20XXX%2c%20Nr.%201%2c%201981%2c%20p.%203-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Botezatu (Tiliță), Maria-Ana, 2019, „Common lexic/Lexic specialized – Political language”, în *Journal of Romanian Literary Studies*, nr. 18, consultat la data de 17 ianuarie 2020, disponibil la adresa: <https://old.upm.ro/jrls/JRLS-18/Rls%2018%20E7.pdf>.

Bowler, Peter, 2015, „The popularization of science”, în *European History Online (EGO)*, Leibnitz, Institute of European History (I.E.G.), Mainz, consultat la data de 10 octombrie 2019, disponibil la adresa: <http://ieg-ego.eu/en/threads/crossroads/knowledge-spaces/peter-bowler-the-popularisation-of-science>.

Brown, Simon, Salter, Susan, 2010, „Analogies in science and science teaching”, în *Advances in physiology education*, nr. 9, vol. 34, consultat la data de 30 ianuarie 2022, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/49629539_Analogies_in_science_and_science_teaching/citation/download.

Calsamiglia, Helena, 2000, „Pratiques discursives dans la communication sociale de la science”, în *Les carnets du cediscor [En ligne]*, vol. 6, p.33-43, consultat la data de 25 noiembrie 2020, disponibil la adresa: <https://journals.openedition.org/cediscor/323?lang=en>.

Calsamiglia, Helena, 2003, „Popularization discourse”, în *Discourse Studies*, nr 5, Sage Publication, Londra, p. 139-146, consultat la data de 30 octombrie 2019, disponibil la adresa: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1461445603005002307>.

Calsamiglia, Helena, 2004, „Science in the press: problems and possibilities of recontextualization”, în *Parallel Session 28: Discours analysis contribution to PCST study*, PCST International Conference, consultat la data de 5 ianuarie 2021, disponibil la adresa: https://www.pcst.co/archive/pdf/Calsamiglia_PCST2004.pdf.

Calsamiglia, Helena, Van Dijk, A., Teun, 2004, „Popularization discourse and knowledge about the genome”, în *Discourse & Society*, vol 15(4), Universidad Pompeu Fabra, Londra, pp. 369-389, consultat la data de 1 noiembrie 2019, disponibil la adresa: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0957926504043705>.

Cataldi, C. A, 2007, „A divulgação da ciência na mídia impressa: um enfoque discursivo” în: Cataldi, C. (coord.). *Gênero discursivo, mídia e identidade. Viçosa*: Editura UFV, 2007, p.155-164, consultat la data de 23 august 2022, disponibil la adresa: https://www.teses.usp.br/teses/disponiveis/livredocencia/8/tde-04112015181038/publico/2013_SheilaVieiraDeCamargoGrillo.pdf.

Chirița, Tabita, 2009, „Cunoașterea științifică: argumente teoretice”, în *Informare și documentare. Activitate științifică și profesională*, vol. II., coord. Adriana Borună, Editura Bibliotecii Naționale a României, București, p. 25- 27, consultat la data de 9 martie 2020, disponibil la adresa: http://www.bibnat.ro/dyn-doc/publicatii/Informare_Documentare_2009_siteBNR.pdf.

Chivu, Gh., 2013, „Popular vs. cult în vechile terminologii științifice românești”, în *Lexic comun/lexic specializat*, Analele Universității Dunărea de Jos din Galați, FASCICULA XXIV, Anul VI, nr. 1-2, vol. 9-10, Editura

Europlus, Galați, consultat la data de 18 ianuarie 2020, disponibil la adresa: <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A3426>.

Ciolăneanu, Roxana, 2010, „Hiponimia ca modalitate de organizare și descriere definițională în limbajul de marketing”, în *Analele Universității „Dunărea de Jos” din Galați. Fascicula XXIV. Lexic comun / lexic specializat*, III (1), p. 149, Editura Europlus, Galați, p. 149-153, consultat la data de 12 mai 2022, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A3144/pdf>.

Cloître, M., T. Shinn, 1985, „Expository practice: social, cognitive and epistemological linkages” în *Expository Science. Forms and Functions of Popularization*. Dordrecht: Reidel, T. Shinn and R. Whitley (coord.), p 31-60, consultat la data de 20 august 2021, disponibil la adresa: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-009-5239-3_2.

Collombat, Laval, Isabelle, 2003, „Le discours imagé en vulgarisation scientifique: étude comparée du français et l'anglais”, în *Metaphorik.de*, vol. 5, consultat la data de 12 noiembrie 2022, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/237563298_Le_discours_image_en_vulgarisation_scientifique_etude_comparee_du_francais_et_de_l_anglais.

Cornelis, Gustaaf, 1998, „Is popularization of science possible?” în *Twentieth World Congress of Philosophy*, Boston, Massachusetts U.S.A., 10-15 August, consultat la data de 5 iulie 2021, disponibil la adresa: <http://www.bu.edu/wcp/Papers/Scie/ScieCorn.htm>.

Coșeriu, E., 1992-1993, „Limbajul poetic”, în *Prelegeri și conferințe*, supliment – *Anuar de lingvistică și istorie literară*, XXXII, Seria A, Lingvistică, Iași, p.145-162.

Coșeriu, Eugeniu, 2000-2001, „Creația metaforică în limbaj”, trad. din sp. Eugenia Bojoga, în *Dacoromânia*, seria nouă, V-VI, Cluj-Napoca, p. 11-33, consultat la data de 20 iunie 2021, disponibil la adresa: http://www.dacoromania.inst-puscariu.ro/articole/2000-2001_1.pdf.

Daum, W., Andreas, 2009, „Varieties of popular science and the transformations of the public knowledge. Some historical reflection”, în *Isis*, nr. 2, vol. 100, Editura The University of Chicago Press, p. 319-332, consultat la data de 3 iunie 2020, disponibil la adresa: <https://www.jstor.org/stable/10.1086/599550>.

David, Ala, 2017, „Probleme actuale ale cercetării textului de vulgarizare medicală mediatizat”, în *Studia Universitatis Moldaviae*, Seria *Studii umanistice*, 2017, nr 10, vol. 110, pp. 98-101, consultat la data de 1 noiembrie 2019, disponibil la adresa: <http://ojs.studiamsu.eu/index.php/humanitarian/article/view/931>.

David, Doina, 2003, „Limba culturii majore și studiul ei (cu referire la româna literară modernă)”, în *Analele Universității Timișoara*, XLI, 2003, p.67-81, Editura Universității de Vest, Timișoara.

Dijk, Van, A., Teun, 2004, „Knowledge, discoursse and scientific communication”, în *Parallel Session 28: Discours analysis contribution to PCST study*, PCST International Conference, consultat la data de 12 decembrie 2019, disponibil la adresa: https://www.academia.edu/19985016/KNOWLEDGE_DISCOURSE_AND_SCIENTIFIC_COMMUNICATIO_N.

Dobre, Marius, 2018, „Argumentarea prin analogie. Puncte de vedere logice și retorice”, în Alexandru Surdu, Dragoș Popescu, Ștefan-Dominic Georgescu (ed.), *Probleme de logică*, Vol. XXI, Editura Academiei Române, București, p. 25-42, consultat la data de 7 aprilie 2022, disponibil la adresa: http://www.institutuldefilosofie.ro/e107_files/downloads/Probleme%20de%20logica/Extrase%20vol.%20XXI/MARIUS%20DOBRE.%20Argumentarea%20prin%20analogie.pdf.

Dogar, Andreea, 2007, „Jurnalismul de popularizare științifică în patru reviste din România”, în *Jurnalism și comunicare*, nr. 4, Universitatea din București, București, p. 3-16, consultat la data de 29 mai 2022, disponibil la adresa: <http://jurnalism-comunicare.eu/rjtc/42007.html>.

Druță, Inga, 2014a, „Termenul și limbajele specializate: abordări diverse”, în *Philologia*, LVI (3-4), Editura Academia de Științe a Moldovei, Chișinău, p. 87-96, consultat la data de 5 iulie 2021, disponibil la adresa: <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A6753/pdf>.

Druță, Inga, 2014b, „Presa – vehicul al terminologiei științifice și tehnice (secolul al XIX-lea)”, în *Limba Eomână*, nr. 2, vol. 224, p. 245-257, consultat la data de 23 noiembrie 2020, disponibil la adresa: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Presa_vehicul%20al%20terminologiei%20stiintifice%20si%20tehnice.pdf.

Eastes, Richard-Emmanuel, 2017, „Médiation et vulgarisation: définitions”, consultat la data de 2 aprilie 2021, disponibil la adresa: <https://agentmajeur.fr/communication-mediation-vulgarisation-scientifique>.

Frumușani, Daniela, Rovența, „Semiotica discursului științific”, articol doar în format online; consultat la data de 20 martie 2021, disponibil la adresa: http://www.danielarovențafrumusani.ro/le_discours_scientifique_ro.html.

Gafton, Alexandru, 2016, „Știința și mizele autorității”, în *Diacronia* 4, Secțiunea *Editorial*, A49, Iași, p. 1-4, consultat la data de 2 iulie 2019, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/journal/issue/4/A49/ro>.

Gafton, Alexandru, 2015, „Organicitatea științei”, în *Diacronia* 2, Secțiunea *Editorial*, A17, Iași, consultat la data de 2 iulie 2019, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A19040>.

Gallardo, Susana, 2005, „Pragmatic support of medical recommendations in popularized texts”, în *Journal of Pragmatics*, Editura Elsevier B.V, vol. 37, p. 813-835, consultat la data de 11 iunie 2021, disponibil la adresa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0378216604002280>.

Gentner, Dedre, 1983, „Structure-mapping: A theoretical framework for analogy”, în *Cognitive Sci*, nr. 2, vol. 7, USA, p. 155-170, consultat la data de 21 ianuarie 2022, disponibil la adresa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0364021383800093>.

Giannoni, Davide, 2008, „Popularizing features in English journal editorials”, în *English for Specific Purposes*, p. 212-232, consultat la data de 2 februarie 2021, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/222315640_Popularizing_features_in_English_journal_editorials.

Grego, Kim, 2013, „The physics you buy in supermarkets. Writing science for the general public: The case of Stephen Hawking” în *The popularization of specialized discourse and knowledge across communities and cultures*, Editura Edipuglia, Coord. Susan Kermas/Thomas Christiansen, Bari, consultat la data de 16 mai 2021, disponibil la adresa: <https://air.unimi.it/retrieve/handle/2434/223965/281019/Grego.pdf>.

Grillo, Camargo, S., V., Giering, Maria, Eduarda, Motta-Roth, Désirée, 2016, „Discourse perspectives of science divulgation/popularization”, în *Bakhtiniana, Rev. Estud. Discurso* vol.11, nr. 2, São Paulo, consultat la data de 3 decembrie 2020, disponibil la adresa: <https://www.scielo.br/j/bak/a/PNk5xJk8JJMBYhy6PXTL9rx/?lang=pt>.

Guțu Romalo, Valeria, 1985, „În legătură cu metalimbaul”, în *Studii și cercetări lingvistice*, XXXVI, nr. 3, Editura Academiei Republicii Socialiste România, Institutul de Lingvistică, București, p. 213-216.

Hilgartner, Stephen, 1990, „The Dominant view of popularization: conceptual problems, political uses”, în *Social Studies of Science*, nr. 3, vol. 20, p. 519-539, consultat la data de 23 februarie 2020, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/249722088_The_Dominant_View_of_Popularization_Conceptual_Problems_Political_Uses.

Hoinărescu, Liliana, 2015, „Pragmatica reformulării în limba română. Funcțiile discursive ale marcatorului *adică*”, în *SCL*, LXVI, 2015, nr. 1, București, p. 3–33, consultat la data de 12 decembrie 2019, disponibil la adresa: https://www.academia.edu/14506566/Pragmatica_reformul%C4%83rii_%C3%AEn_limba_rom%C3%A2n%C4%83_Func%C8%9Bii_discursive_ale_marcatorului_adic%C4%83.

Iacob, Niculina, 2019, „Versiunile românești ale Scripturii la temelia unui secol de traduceri”, în publicația *Atelier de traduction, hors série*, secțiunea *La temelia unui secol de traduceri*, Editura Universității din Suceava, Suceava, p. 29-43, consultat la data de 4 februarie 2020, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A30051/pdf>.

Ioniță, Mirela, 2014, „Public communication of scientific knowledge”, în *Identities in metemorphosis. Literature, discourse and multicultural dialog*, Secția Communication, Public relations, Journalism, Editura Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, p. 27-34, consultat la data de 22 februarie 2020, disponibil la adresa: <https://old.upm.ro/ldmd/LDMD-02/LDMD%2002%20-%20Communication.pdf>.

Iordache, Virgil, 2020, „Cercetătorul Virgil Iordache: impresii despre știința popularizării științei și posibile avantaje ale modelului Cristian Presură”, consultat la data de 15 august 2020, disponibil la adresa: <https://www.g4media.ro/cercetatorul-virgil-iordache-impresii-despre-stiinta-popularizarii-stiintei-si-posibile-avantaje-ale-modelului-cristian-presura.html>.

Jacobson, Roman, 1959, „On Linguistic Aspects of Translation” în *On Translation*, Reuben Arthur Brower (coord.), Editura: Harvard University Press, Cambridge, MA and London, p. 232-239, consultat la data de 14 noiembrie 2022, disponibil la adresa: <https://doi.org/10.4159/harvard.9780674731615.c18>.

Jacobson, Roman, 1964, „Lingvistică și poetică” în antologia *Probleme de stilistică*, trad. Mihai Nasta și Matei Călinescu, Editura Științifică, București, p. 83-125.

Jacobi, Daniel, 1937, „La visualisation des concepts dans la vulgarisation scientifique”, în *La science et la vie*, nr. 234, Septembrie, p. 154-163.

Jacobi, Daniel, 1985a, „La visualisation des concepts dans la vulgarisation scientifique”, în *Centre de recherche sur la culture technique*, Neuilly-sur-Seine (FRA), nr. 14, consultat la data de 5 aprilie 2021, disponibil la adresa: <http://documents.irevues.inist.fr/handle/2042/31698>.

Jacobi, Daniel, 1985b, „Références iconiques et modèles analogiques dans des discours de vulgarisation scientifique”, în *Social Science Information*, 24(4), pp. 847-867, consultat la data de 7 februarie, disponibil la adresa: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/053901885024004010>.

Jacobi, Daniel, 1985c, „Semiotique du discours de vulgarisation scientifique”, în *Semen*, vol. 2, consultat la data de 21 august 2021, disponibil la adresa: <http://journals.openedition.org/semen/4291>.

Jacobi, Daniel, 1990, „Les séries subordonnées dans les discours de vulgarisation scientifique”, în *Languages*, coord. Mortureux, Marie-François nr. 25, Editura Larousse, Paris, pp. 103-144, consultat la data de 15 ianuarie 2020, disponibil la adresa: https://www.persee.fr/issue/lgge_0458-726x_1990_num_25_98?sectionId=lgge_0458-726x_1990_num_25_98_1585.

Jean, Delisle, Hannelore Lee-Jahnke, Monique C. Cormier (coord.), 2005, *Terminologia traducerii*, Rodica și Leon Baconsky (trad.), Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.

Jerome, Fred, 1986, „Media Resource Services: getting scientists and the media together”, în *Impact of science on society*, vol. 144, p. 373-378, consultat la data de 7 ianuarie 2021, disponibil la adresa: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000071161>.

Lakoff, George, Johnsen, Mark, 2003, *Metaphors we live by*, Editura University of Chicago, London, consultat la data de 4 martie 2021, disponibil la adresa: https://nyshalong.com/public/archive/20150131/20150131_ref.pdf.

Lancaster, F. W., Smith, C., Linda, 1979, „Science, scholarship and the communication of the knowledge”, în *Library Trends*, nr. 27, vol. 3, Winter 1979: Libraries and Society: Research and Thought: p. 367-388, consultat la data de 4 februarie 2021, disponibil la adresa: <https://www.ideals.illinois.edu/handle/2142/7032>.

Lievrouw, H., Leah, 1990, „Communication and the social representation of scientific knowledge”, în *Critical studies in Mass Communication*, vol.7., nr.1, Martie, p.1-10, consultat la data de 12 ianuarie 2020, disponibil la adresa: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15295039009360159>.

Loffler-Laurian, A.M, 1983, „Typologie des discours scientifiques: deux approches” în *Etudes de linguistique appliquée*, vol. 51, p. 8-20, consultat la data de 21 septembrie 2021, disponibil la

adresa: <https://www.proquest.com/openview/dd0005805c64f57bcc96d01ed60f4f2d/1?pq-origsite=gscholar&cbl=1817816>.

Loffler-Laurian, Anne-Maria, 1984, „Vulgarisation scientifique: formulation, reformulation, traduction”, în *Language française*, nr. 64, pp. 109-125, consultat la data de 4 ianuarie 2020, disponibil la adresa: https://www.persee.fr/doc/lfr_0023-8368_1984_num_64_1_5208.

Longinescu, G.G., 1930, „Popularizarea științei” în *Natura. Revistă pentru răspândirea științei*, Redacția și Administrația București, nr. 9, p. 3-10.

Lungu Badea, Georgiana, 2004, „Echivalența: definiție și tipologie”, consultat la data de 14 noiembrie 2022, disponibil la adresa: https://www.academia.edu/1249754/Echivalen%C5%A3a_defini%C5%A3ie_%C5%9Fi_tipologie.

Manea, Constantin, Pruneanu, Magdalena-Dănuța, 2008, „Unele aspecte ale pătrunderii termenilor tehnico-științifici în limbajul comun”, Simpozionul Internațional *Români majoritari/ Români minoritari: Interferențe și Coabitări Lingvistice, Literare, Etnologice*, Publicat de Institutul de Filologie Română, Al. Phillipide, al Academiei Române, Editura ALFA, Iași, p. 197-216, consultat la data de 18 mai 2020, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V2453/pdf>.

Maksutovici, Gelcu, 1965, „Din activitatea pentru răspândirea cunoștințelor științifice și culturale în rândul populației bucureștene între anii 1949-1964” în *București - Materiale de Istorie și Muzeografie; II*; București, p. 247-265, consultat la data de 18 iulie 2022, disponibil la adresa: http://bmim.muzeulbucurestiului.ro/fisiere/02-Bucuresti-Materiale-de-Istorie-si-Muzeografie-II-1965_248.pdf.

Massarani, Luisa, Ildeu de Castro Moreira, 2004, „Popularization of science: Historical perspectives and permanent dilemmas” în *Quark*, nr. 32, April-June, p. 75-79, consultat la data de: 12 decembrie, 2020, disponibil la adresa: <file:///C:/Users/User/Downloads/55039-Text%20de%20article-63610-1-10-20070206.pdf>.

Mărgineanu, Ion, 2007, „Studiul cercetării științifice în România și U.E”, în *Calitatea vieții*, XVIII, nr. 1-2, p. 3-7, consultat la data de 22 iulie 2022, disponibil la adresa: <https://www.revistacalitateavietii.ro/oldrcv/2008/CV-1-2-2008/CV-1-2-2008.pdf>.

Meadows, Jack, 1986, „The growth of science and popularization: a historical sketch”, cap. în *Science popularization: its history, triumphs and pitfalls, Impact of science*, UNESCO, nr. 144, Editura Tylor & Francis, London, New York, p. 341-346, consultat la data de 25 iulie 2021, disponibil la adresa: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000071157>.

Milică, Ioan, 2013, „Metafora științifică”, extras din *Lumi discursive*, Editura Junimea, Iași, consultat la data de 5 august 2020, disponibil la adresa: https://www.academia.edu/8264659/Metafora_stiintifica_extras_din_Lumi_discursive.

Milică, Ioan, 2015, „Recursul la metaforă în opera științifică”, în *Caietele Sextil Pușcariu*, I, Secțiunea Lingvistică și Filologie, Actele Conferinței Internaționale „Zilele Sextil Pușcariu”, Ediția I, Cluj-Napoca, 12–13, Septembrie, Editori: Eugen Pavel, Nicolae Mocanu; Coperta: Călin Stegorean; Layout: Nicolae Mocanu, Editura: Asociația Culturală „Text și discurs religios” din Iași, p. 109-127, consultat la data de 8 august 2019, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A13530>.

Moirand, Sophie, Touré-Reboul, Sandrine, Ribeiro, Pordeus, Michel, 2016, „La vulgarisation scientifique au croisement de nouvelles sphères d'activité langagière” în *Bakhtiniana, Rev. Estud Discurso*, nr. 2, vol. 11 São Paulo May./Aug., p. 137-161, consultat la data de 2 august 2021, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/301760667_La_vulgarisation_scientifique_au_croisement_de_nouvelles_spheres_dactivite_langagiere.

Moraru, Victor, 2020, „Regimul dialogului social în activitatea mass-media: repere concetuale” în *Moldoscopie*, nr. 4, vol. 91, p. 144-152, consultat la data de 20 septembrie 2022, disponibil la adresa: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/144-152_1.pdf.

Mortureux, Marie-François, 1982, „Paraphrase et métalangage dans le dialogue de vulgarisation”, în *Language française*, nr. 53, Paris, p 48-61, consultat la data de 3 septembrie 2021, disponibil la adresa: https://www.persee.fr/doc/lfr_0023-8368_1982_num_53_1_5115.

Mosoia, Cătălin, 2010, „Jurnalismul de știință - o scurtă perspectivă istorică”, în *Dilema Veche*, nr. 323, p. 22-28, consultat la data de 18 mai 2022, disponibil la adresa: <https://dilemaveche.ro/sectiune/stiinta-si-tehnologie/jurnalismul-de-stiinta-o-scurta-perspectiva-610069.html>.

Motta-Roth, Désirée, Scotti Scherer, Anelise, 2016, „Science popularization: interdiscursivity among Science, Pedagogy and Journalism” în *Bakhtiniana*, São Paulo, vol. 11, no. 2, p. 171-194, May/Aug., p. 171-194, consultat la data de 22 iulie 2021, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/301584983_Science_Popularization_Interdiscursivity_among_Science_Pedagogy_and_Journalism.

Munteanu, Eugen, 1986-1987, „Asupra distincției limbaj-obiect-metalimbaj în lucrările lui Augustin *De Dialectica* și *De magistro*”, în *ANLL*, XXXI, A lingvistică, p. 9-21, consultat la data de 10 mai 2022, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A1369/pdf>.

Munteanu, Eugen, 2013, „Rolul Bisericii și al textelor cu conținut bisericesc în procesul de formare a vechii române literare. Un punct de vedere filologic”, în vol. Nicolae Cristian Cădă (edit.), *Șerban Cantacuzino, Antim Ivireanul și Neofit Cretanul, promotori ai limbii române în cult*, Editura Cuvântul Vieții a Miropoliei Munteniei și Dobrogei, București, p. 7-79.

Munteanu, Cristinel, 2013, „Tipuri de sinonimie”, în *Limba Română*, nr. 9-12, vol. 222, p. 94-104, consultat la data de 14 februarie 2022, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A20757/pdf>.

Nacu, Alina, 2018, „Discursul de vulgarizare în articolele de popularizare a științei”, în *Analele Universității Dunărea De Jos*, Galați, Fascicula XXIV, *Lexic Comun / Lexic Specializat*, Vol. 17, nr. 1, noiembrie, p. 213-21, consultat la data de 24 aprilie 2021, disponibil la adresa: <http://www.gup.ugal.ro/ugaljournals/index.php/lcls/article/view/1911>.

Nistor, Valeria, 2004, „Lexicul specializat. Aspecte generale”, în Revista Electronică *Uniterm*, Universitatea de Vest, Timișoara, nr. 1, consultat la data de 5 aprilie 2020, disponibil la adresa: https://litere.uvt.ro/litere-old/vechi/documente_pdf/aticole/uniterm/uniterm1_2004/vnistor.pdf.

Obied, Iman, Alshemmery, Muayad, 2017, „The acquisition of hyponymy by Iraqi EFL University Students”, în *Journal of College of Basic Education/Babylon University*, p. 403-414, consultat la data de 28 ianuarie 2022, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/317371298_The_Acquisition_of_Hyponymy_by_Iraqi_EFL_University_Students.

Parpală, Emilia, 2010, „Parafraza – o echivalență dinamică”, în *Studii de știință și cultură*, VI, nr. 1(20), Craiova, p. 86-89, consultat la data de 9 aprilie 2022, disponibil la adresa: <http://www.revista-studii-uvvg.ro/wp-content/uploads/2010/07/parafraza.pdf>.

Pateșan, Mărioara, Axinte, Cornelia, 2001, „Mijloace de îmbogățire a vocabularului. Traducerea”, în *Armyacademy*, nr. 3, vol. 23, consultat la data de 7 noiembrie 2022, disponibil la adresa: https://www.armyacademy.ro/reviste/3_2001/rev1s.html.

Patraucean, Delia, 2021a, „Dissemination of science: an interdisciplinary process”, rezumat publicat în programul conferinței *Discurs critic și variație lingvistică* cu tema: *Abordări inter- și transdisciplinare ale trecutului și prezentului*, ediția a X-a, 8-9 iulie 2021, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, disponibil la adresa: http://dcvl.litere.usv.ro/doc/Program%20DCVL%202021_RN_linkuri_modificat_6_07.pdf

Patraucean, Delia 2021b, „Știința – formă de împărtășanie. Parafraza și metafora – constructori ai limbajului de popularizare a științei”, publicat în volumul: *Colocviul internațional de științe ale limbajului „Eugeniu Coșeriu”*, ediția a XVI-a, *Limbă, creativitate, cultură. Structuri de rezistență ale ființei umane*, desfășurat în perioada 24-25 septembrie 2021, revistă apărută la Chișinău, sub egida Universității de stat din Moldova, p. 110-114, disponibil la adresa:

http://dspace.usm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/5116/Conferinta_corectat.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Pătrăucean, Delia, 2021, „The food discourse as science popularization discourse”, în *Anadiss*, vol. 32 (II), disponibil la adresa:

http://www.litere.usv.ro/anadiss/arhiva/anadiss32/13.%20Patraucean_Delia.pdf.

Pătrăucean, Delia, 2022, „Popularizarea științei: un proces interdisciplinar. Analogia – procedeu- ancoră în discursul de popularizare a științei” / „Popularization of science: an interdisciplinary process. Analogy – procedure-anchor in the discourse of popularization of science”, în *Meridian Critic, Special Issue*, vol. 38, disponibil la adresa:

http://meridiancritic.usv.ro/uploads/mc_1_2022/I.04.%20Patraucean%20Delia%20DCVL%202021.pdf.

Popa, Dorin, 2008, „Comunicarea științei”, în *Acta Universitatis Danubius. Communicatio*, nr. 1, vol. 2, p. 48-58, consultat la data de 13 iulie 2022, disponibil la adresa: <https://journals.univ-danubius.ro/index.php/communicatio/article/view/389>.

Popa, Viorica, 2004, „Fenomenul analogiei în lingvistica românească”, în *Limba Română*, Nr. 12, anul XIV, București, consultat la data de 8 mai 2021, disponibil la adresa:

<https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1946>.

Rastier, F., 1995, „Le terme entre ontologie et discours”, în *Banque des mots*, nr.7, consultat la data de 25 noiembrie 2019, disponibil la adresa: http://www.revetexto.net/Inedits/Rastier/Rastier_Terme.html.

Reboul-Touré, Sandrine, 2004, „Écrire la vulgarisation scientifique aujourd'hui” în actes du colloque *Sciences, Médias et Société*, 15-17 juin 2004, Lyon, ENS-LSH, publicat în de l'ENS LSH de Lyon, aprilie 2005, p. 196-200, consultat la data de 15 august 2021, disponibil la adresa: <http://www.univ-paris3.fr/mme-reboul-touresandrine-61330.kjsp>.

Reboul-Touré, Sandrine, 2012, „De la vulgarisation scientifique à la médiation scientifique : des changements entre discours, langue et société”, în *Regards croisés sur la langue française : usages, pratiques, histoire*, coord. Yana Grinshpun, Judith Nyée-Doggen, Editura Press Sorbonne Nouvelle, p. 143-155, consultat la data de 7 august 2021, disponibil la adresa: <https://books.openedition.org/psn/3318>.

Ricoeur, Paul, 2007, *Anthologie. Paints- Essais*, Paris, Editions du Seuil, 2007, p. 117, după D. Dănișor, „The metaphors of Law”, în *Journal of Romanian Literary Studies*, nr.8/2016, p. 923.

Rizea, Mihaela, Monica, 2009, „Polisemia din perspectiva unei terminologii externe”, în *Lucrările celui de-al doilea Simpozion Internațional de Lingvistică*, București, 28-29 noiembrie, Secțiunea Lexicologie, editori Nicolae Saramandru, Manuela Nevaci, Corneu-Ioana Radu, Editura Universității din București, București, p. 1-7.

Roșu, Iuliana, Alice, 2014, „Food engineering discourse: discursive features of didactic and popularization subtype”, în Conferința *Communication, Context, Interdisciplinarity*, Secțiunea: Language and Discors, Târgu Mureș, p. 313-320, consultat la data de 10 august 2021, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A22309>.

Sârbu, Anca, 2018, „Particularities of socialized languages”, în *Journal of Romanian Literary Studies*, nr. 13, p. 214-217, consultat la data de 21 decembrie 2019, disponibil la adresa:

<http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A27919>.

Short, Dan, Briant, 2013, „The Public Understanding of Science : 30 years of the Bodmer report”, în *The school science review*, September, p. 39-44, consultat la 11 ianuarie 2020, disponibil la adresa : <file:///C:/Users/User/Downloads/Short-DB-2013a.pdf>.

Soare, Liliana, 2006, „Lucrări de popularizare a științei alcătuite în Transilvania în jurul anului 1800”, în *Language and Literatura – Euronean Landmarks of Identity*, nr. 2, vol. 1, p. 91, Universitatea din Pitești, Pitești, consultat la data de 28 octombrie 2019, disponibil la adresa:

<https://www.diacronia.ro/en/indexing/details/A5403>.

Solovei, Victoria, 2017, „Relația dintre limbajul specializat – limbajul comun”, publicată în *ULIM*, Chișinău, p. 197-203, consultat la data de 23 noiembrie 2019, disponibil la adresa: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/66416.

Stadnik, Katarzyna, 2017, „Popularisation of science as translation: a cultural linguistic account”, în *Zagadnienia Rodzajow Literackich/ Problems of Literary Genres*, nr. 3, vol. 60, p. 37-51, consultat la data de 5 septembrie 2022, disponibil la adresa: <https://bazawiedzy.umcs.pl/info/article/UMCS89c7457ebed948de93ae4bf5e84c86b2/>.

Stichweh, Rudolf, 2003, „The multiple publics of science: inclusion and popularization”, în *Soziale Systeme*, consultat la data de 5 decembrie 2019, disponibil la adresa: <https://badge.dimensions.ai/details/id/pub.1067558274>.

Stoicev, Valentina, 2016, „Interacțiunea limba comună – limbaj tehnic”, în *Anuar științific, Limbaje specializate*, UTM, Moldova.

Ștefănescu, Simona, 2010, „Cultura tradițională în România în perioada comunistă. O analiză din perspectiva studiilor culturale” în *Revista Română de Sociologie*, seria nouă, anul XXI, nr. 3-4, p. 234-259, consultat la data de 21 mai 2022, disponibil la adresa: <https://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr.3-4-2010/05-SStefanescu.pdf>.

Tang, Kok-Sing, Rappa, Anne, Natasha, 2020, „The role of metalanguage in an Explicit Literacy Instruction on Scientific Explanation”, în *International Journal of Science and Mathematics Education*, August, p. 1-27, consultat la data de 29 mai 2022, disponibil la adresa: https://www.researchgate.net/publication/343969661_The_Role_of_Metalanguage_in_an_Explicit_Literacy_Instruction_on_Scientific_Explanation/citation/download.

Toma, Alice, 2005, „Perspective lingvistice în caracterizarea științelor <<tari>> și a științelor <<slabe>>”, în *Analele Universității din București. Limba și literatura română*, anul LIV, p. 33-40, consultată la data de 24 iunie 2020, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A2459>.

Toma, Alice, 2011, „Tehnica exemplificării la Eugeniu Coșeriu”, *ALIL*, LI, București, p. 405-414, consultat la data de 21 mai 2021, disponibil la adresa: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A1247/pdf>.

Topham, R., Jonathan, 2006, „Rethinking the history of science popularization/popular science”, capitolul 1, în *Popularizing science and technology in the European periphery, 1800-2000*, coord. Faidra Papanelopoulou, Agustí Nieto-Galan, Enrique Perdiguero, consultat la data de 2 august 2021, disponibil la adresa: https://books.google.ro/books?hl=ro&lr=&id=59IM_oJo2cYC&oi=fnd&pg=PR7&dq=Popularizing+science+and+technology+in+the+European+periphery,+18002000&ots=DgqyBIUvIB&sig=qKX1XhxIxe5RISBWxzIEB1z_9rk&redir_esc=y#v=onepage&q=Popularizing%20science%20and%20technology%20in%20the%20European%20periphery%2C%201800-2000&f=false.

Touré-Reboul, Sandrine, 2004, „Écrire la vulgarisation scientifique aujourd'hui”, în *Sciences, médias, société*, coord. Igor Babou, Joille Le Marc, Lyon, France, consultat la data de 18 iulie 2020, disponibil la adresa: <https://hal-univ-paris3.archives-ouvertes.fr/hal-01387603>.

Trainowski, Lavinia, 2008, „Cultura de masă: ambiguitate și polivalență”, în *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, nr. 1, vol. 146, p. 20-28, consultat la data de 9 august 2022, disponibil la adresa: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Cultura%20de%20masa%20ambiguitate%20si%20polivalenta_0.pdf.

Țurcan, Galina, 2015, „Interdisciplinaritatea în științele economice”, în *Abordări clasice și inovatoare în gândirea economică contemporană* Chișinău, Moldova, p. 74-79, consultat la data de 30 iulie 2022, disponibil la adresa: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/139690.

Țurcanu, Nelly, Marin, Constantin, 2011, „Rolul jurnalismului științific în comunicarea științei”, în *Studia Universitatis*, nr. 3, vol. 43, pp. 99-113, consultat la data de 6 august 2022, disponibil la adresa: https://www.academia.edu/35642016/Rolul_jurnalismului_%C5%9Ftiin%C5%A3ific_%C3%AE_n_comunicarea_%C5%9Ftiin%C5%A3ei_In_Studia_Universitatis_2011_nr_3_43_pp_99_113.

Țurcanu, Nelly, Dorogan, Valentin, 2015 „Comunicarea științei și societatea bazată pe cunoaștere”, în *Educație pentru comunicare: Volumul omagial dedicat profesorului Laurențiu Șoitu*, Universitatea „Alexandru I. Cuza”, p. 283-291, consultat la data de 30 octombrie 2019, disponibil la adresa:

https://www.academia.edu/35643504/Comunicarea_%C5%9Ftiin%C5%A3ei_%C5%9Fi_educa%C5%A3ia_%C3%AEn_societatea_bazat%C4%83_pe_cunoa%C5%9Ftere._In_Educa%C5%A3ie_pentru_comunicare_Volumul_omagial_dedicat_profesorului_Lauren%C5%A3iu_%C5%9Eoitu._Ia%C5%9Fi_Universitare_A.I.Cuza_2015_pp._283-291.

Ulrich, Miorița, 2008, „Conștiința lingvistică și metalimbajul terminologic lingvistic” partea a III-a, cap. în *Limbaaj primar vs. metalimbaj. Structuri, funcții și utilizări ale limbajului*, coord. Emma Tămăianu-Morita, Miorița Ulrich, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, p. 167-170.

Vargas, Elodie, 2009, „Discours de vulgarisation à travers différents médias ou les tribulations des terms scientifiques. Le cas de la médecine”, în *Revue de l'Institute de langues et cultures d'Europe, Amerique, Afrique, Asie et Australie*, vol. 11, consultat la data de 7 iulie 2020, disponibil la adresa: <https://journals.openedition.org/ilcea/217>.

Vezeanu, Ion, 2015, „Dificultăți etice și epistemologice în vulgarizarea științei”, în *Revista de filosofie*, p. 775-799, consultat la data de 20 ianuarie 2020, disponibil la adresa:

http://www.institutuldefilosofie.ro/e107_files/downloads/Revista%20de%20filosofie/2015/Rev.%20filos..%20LXII,%206,%202015/Ion%20Vezeanu,%20Dificultati%20etice%20si%20epistemologice%20%C3%AEn%20vulgarizarea%20stiintei.pdf.

Vincent-Bensuade, Bernadette, 2001, „A geneology of increasing gap between science and the public”, în *Public understanding of science*, vol. 10, Ianuarie, p. 99-113, consultat la data de 7 septembrie 2021, disponibil la adresa:

<https://pdfs.semanticscholar.org/e836/58dc0dab63ae06a33f8c19c6ff333d9d1703.pdf>.

Zafiu, Rodica, 1999, „Umorul național”, în *România Litarară*, București, nr. 47, accesat la 20 iunie 2022, disponibil la adresa: http://www.romlit.ro/umorul_national.

Zingan, Olga, 2017, „Limbaajul specializat: trăsături definitorii” în *Limbaaje Specializate, Anuar Științific*, Chișinău, Editura Tehnică-UTM, nr.10, p.16-21, consultat la data de 9 decembrie 2019, disponibil la adresa: <http://repository.utm.md/handle/5014/5595>.

E. Site-uri:

<https://dspace.bcuculuj.ro/>

http://meridiancritic.usv.ro/uploads/mc_1_2022/I.04.%20Patraucean%20Delia%20DCVL%202021.pdf

<https://limbaromana.md/index.php?go=articole&printversion=1&n=2422>

<https://tiparituriromanesti.wordpress.com/2011/10/30/albina-romaneasca-primul-ziar-in-limba-romana-din-moldova/>

<https://blog.lascienceenpassant.com/index.php/2019/11/22/vulgarisation-scientifique-communication-mediation-sciences/>

<https://lascienceenpassant.wordpress.com/2018/04/27/de-la-vulgarisation-a-la-mediation-scientifique/>

<https://www.usherbrooke.ca/langue/le-francais-en-outils/vulgarisation-scientifique>

<https://www.scena9.ro/article/cultura-masa-epoca-de-aur-expozitie>

<https://historia.ro/sectiune/general/propaganda-comunista-din-romania-in-arta-si-576693.html>

<https://www.marxists.org/romana/tematica/filozofie/mdi/c09.htm#rn>

https://www.academia.edu/30332918/RETORIC%C4%82_%C5%9EI_TEORIA_ARGUMENT%C4%82RII_IS_TORIC

<https://books.openedition.org/psn/3318>

<https://agentmajeur.fr/communication-mediation-vulgarisation-scientifique/>

<https://www.icr.ro/uploads/files/programcisl.pdf>

<https://www.usherbrooke.ca/langue/le-francais-en-outils/vulgarisation-scientifique/redaction-un-article-de-vulgarisation>

<https://stiintasitehnica.com/despre-stiinta-tehnica/>

<https://www.usherbrooke.ca/langue/le-francais-en-outils/vulgarisation-scientifique/redaction-un-article-de-vulgarisation>

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000082946>

<http://dspace-v.bcucluj.ro/handle/123456789/71388>

<https://cameraarhiva.com/2019/10/31/19713-revista-freamat-dispozitiv-browsable-at-dispozitiv-books/>

E. Surse:

(1) *Adevărul de Cluj: ziar independent* (AC), 1989, numerele 1-3; anul 1990, numerele 83, 94; anul 1992, numărul 765; redactor șef. Călian Ilie; ziar-expresie a opiniei publice din județul Cluj, Cluj.

(2) *Alma Mater, Revistă de cultură a studenților Universității „Al. I. Cuza” Iași* (AM), anul 1969, numerele 1, 2, 3; anul 1970 numerele 4, 6; comitetul de redacție: Ion Constantinescu, Al. Dobrescu, M. Drăgan, Maria Platon, Mihai Tatulici, Iași,

(3) *Almanahul societății pentru răspândirea științei și culturii (ASRSC)*, anul 1951-1961, p 2; anul 1952, volumul 1, București, Editura de stat pentru literatură și științifică, Colegiul de redacție: Asist. univ. Ion Constantinescu, Vasile Constantinescu red. șef-adj., Al. Dobrescu red. șef, asist. univ. Mihai Drăgan, Petru Ioan șef secție științifică, lect. univ. Maria Platon, Dumitru Simionescu secretar general de redacție, Mihai Tatulici șef secție literară, Jak Weinstein. Prezentare grafică: Doru Maximovici.

(4) Colecția *Caleidoscop*:

a) *Caleidoscopul sănătății (CS)*, 1983, numărul 141, coord. George M. Gheorghe, Editura Ceres, București.

b) *Cu sau fără sare?(CCFS)*, 1982, numărul 137, coord. Ileana Șerbănescu-Berar, Editura Ceres, București.

c) *Din rețetarele farmaciei verzi (CDRFV)*, 1968, coord. F. Silvia, Editura Ceres, București.

d) *Om și sănătatea în societatea modernă (COSSM)*, 1985, numărul 159, coord. Ion Gherman, Editura Ceres, București.

e) *Prevenirea bolilor parazidare(CPBP)*, anul 1986, numărul 164, coord. Ion Gherman, Editura Ceres, București.

(5) *Carpații: Vântătoare, pescuit, chinologie(C)*, anul 1947, numărul 1; dir. dr. Ionel Pop, Cluj.

(6) *Freamăt(F)*, anul 1971, anul II, publicația Pionierilor Capitalei, Număr special închinat Semicentenarului Partidului Comunist Român, Anul II, 32 pagini, Îndrumarea colectivului de redacție și îngrijitor de ediție Claudiu Vodă.

(7) *Natura: revistă științifică de popularizare (N)*, anul 1940, numerele: 5, 6; anul 1948, numerele: 1, 4, 5-6, 7-10; coord. G. G. Țițeica, G. G. Longinescu, Tipografia „Gutenberg”, București.

(8) *Răsăritul nostru: organ pedagogic cultural și social al surdo-mușilor din România (RN)*, anul 1932, numărul 1; anul 1948, numerele: 189, 191; dir. Dimitriu-Leorda, București.

(9) *Renașterea: Adaos pentru foaia Eparhiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului, Geoagiului și Clujului (R)*, anul 1923, numărul 1; anul 1948, numerele: 1, 4, 5, 9, 15, 16; vol. XXVI, Redacția și Administrația Cluj, Cluj.

(10) *Știință și tehnică (ST)*, anul 1962, numerele: 1, 2; anul XIV; anul 1963 numerele: 2, 4, 9, 10; an XV; anul 1966, numerele: 1, 2, anul XVIII, Aprilie, Mai, August* (pentru aceste reviste apare notată pe copertă doar luna, nu și numărul); anul 1970, numărul: 9, anul XXII; anul 1974, nr. 4; anul 1976, numerele 1, 6; anul 1981, numerele: 1, 7, anul XXXII, anul 1984, numerele: 3, ; anul 1985, numerele: 2, 3, 7; anul 1985, numărul: 6; anul 1989, numerele 2, 3, 4, 5, 6-7, 11; anul 1990, numerele 1, 2, 3, 4; 11-12; anul 1991, numerele 1-2; 3, 6-7, 10; anul 1992, numerele 1-2, 4, 5, 6, 7, 9, 11; anul 1993, numerele: 1-2, 3, 6, 8, 11; anul 1994, numerele 6, 7-8, 9, 11, 12; anul 1995, numerele: 1-2, 3-4, 5, 6, 7, 9-12; anul 1996, nr. 1-2, 3; 11 anul 1997, numerele: 2, 3, 5, 6, 7-8, 9; anul 1998, numerele: 2-3, 4, 7-8, 9, 11; anul 1999, numerele 4, 5-6, 7-8; Revistă editată de C. C. al U.T.C și Consiliul pentru Răspândirea cunoștințelor cultural-științifice, București.

(11) *Unirea poporului (UP)*, anul 1946, numerele: 33, 39, 50, anul XXVIII, dir. Iuliu Maior, Blaj.

(12) *Urzica, Revistă de satiră și umor(U)*, anul 1952, nr. 79; anul 1953, 15 decembrie, numărul 87; anul 1954, 30 aprilie, numărul 7; anul 1985, 15 februarie, anul XXXVI; revistă editată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste,

(13) *Viața Românească. Revista uniunii scriitorilor din R. P. D (VR)*, anul 1948, numărul 1; anul 1950, 3 decembrie, Supliment cu ocazia alegerilor pentru Sfaturile Populare.